ſnflata eſt. Deneqꝫ fit longe ab illa pace ꝗ
exuperat omnem ſenſum. Qua ꝓpter conclu
dere fas eſt/ꝙ ſchola orandi laudabilior ē
ceteris paribꝰ/ꝙꝫ ſchola litteras edocendi.
quemadmodū ſchola religionis ꝑ affectu
excellit ſcholā eruditionis ꝑ intellectu.
Proinde laus orōis extatice ſeu ꝑfecte col
ligitur ex ordine ſuo q̄druplici vicꝫ ex ordi
ne ad deū/ad ꝓprium ſubiectū/ad ꝓximū ⁊
ad inimicū. ¶ Primo quidem ad deū qm̄
ſibi ſoli dat gloriam adoratiōem/ gratiaꝝ
actiōem ⁊ honorem/eū ſibi amicū cōcilias
Ac inde ꝑ legem amicicie/que eſt idē velle/
et nolle/ipa qđ petit accipit/et qđ querit in
uenit. ſibiqꝫ pulſanti aperit. non ſic intel/
lectio aut queuis alia operatio. ¶ Secūdo
oratio ſubiectū ꝓpriū qđ inhabitat. purgat
ꝑficit. illuminat. quietans ipm ſatians at/
qꝫ ſtabilens ¶ Tertio oratio iuuat ꝓximū
nō vnū aut duos ſed totū corpus eccie my
ſticū viuifico quodā influxu/nutrit/et ca/
paciſſimo quodā materne beniuolentie ſi
nu/omnia eccie mēbra ſuaqꝫ opa comple/
ctitur. offerens ea deo/⁊ ꝓ his ſupplicās et
impetrans/tanqꝫ queſtuaria gratiſſima ꝓ
indigentijs inopū ſpūalium ſubleuandis
et ꝑ elemoſynis grārum querendis atꝫ im
petrandis/in magno ac miſerabili hoſpi/
tali huius mūdi/imo ⁊ carceris et penalis
purgatorij. ¶ Huic opi nulla exterior ad/
monitio nulla ꝓrſus compabilis exercita
tio pōt in efficaciam coequari. Nimiꝫ qꝛ
fruſtra hec oīa fiunt/⁊ vane/ſi non aduene
rit oratio iūcta charitati. Poſtremo nichil
ita ſicut oratio vires inimici ſeuiētis prote
rit. nihil ita tendiculos laqoꝝ ſuoꝝ euacu
at et oñdit. Alioquin nō dixiſſet ꝓpha. ocu
li mei ſemꝑ ad dñm qm̄ ipe euellet de laqo
pedes meos. Et iteꝝ. ꝓuidebā deū in con/
ſpectu meo ſꝑ/qm̄ a dextris eſt mihi/ne cō/
mouear. Et rex Joſaphat ad deū/Cum igꝰ
ramus inq̄t q̄d agere debeamus: hoc ſolū
habemus reſidui vt oculos nr̄os ad te di/
rigamus. Quocirca bn̄ iubebat dñs. opꝫ
ſemꝑ orare ⁊ nō deficere. Semꝑ autē orat
ſemꝑ oculos ad deū habet. q̄ ſꝑ pio humi/
liqꝫ affectu deſiderat. ¶ Deniqꝫ de oratōe
quā cū vera ſapia ⁊ miſtica theologia ꝯue
nire diximus de eius quoqꝫ virtute et ꝯdi
tionibꝰ ac ꝓprietatibꝰ copioſis/hoc loco ſer
mo poſſꝫ incidere. ſed de his remitto ad ea
que ſancti et doctores ſaluberrime tradide
runt/⁊ ꝑcipue Hugo de ſctō victore in tra
ctatu ſuo quem de oratione compendioſiſ
ſime et ſubtiliſſime compoſuit, cuius ē hoc
initiū. Quo ſtudio quo ve affectu orandꝰ
ſit deus ⁊c. Legatur Guilhelmꝰ pariſieñ.
in libello qui rethorica diuina intulatꝰ Le/
gantur et ceteri qui orōis ꝓprietates vtilita
tes ⁊ q̄bus excluditur/quibuſqꝫ impeditꝰ/
doctiſſime tradiderūt ¶ Supeſt vt ꝺ pra
ctica theologie miſtice in ſequentibus pro
ſequamur.

¶ Finit prima pars de myſtica theologia
ſpeculatiua.

Incipit prologus

eiuſdem in ꝑtem ſcđam de theologia miſti
ca practice cōſcripta ab eodem ſub. xij. con
ſiderationibꝰ ſiue induſtrijs.

Tractantes in lectionibꝰ noſtris
iam a multo tꝑis interrupto tē
pore. de theologia miſtica ſecu/
ti ſumꝰ ordinē in alijs ſcientijs
obſuatū vbi ꝑus traditꝰ de ſpeculatiua ꝙꝫ
practica nihilominꝰ hec ſcia ſupra ceteras
multas h̄ hꝫ ꝓpriū vt ſpeculatio in ea nec ꝑ
fecte tradi/nec plene itelligi poſſit niſi. pra
cticꝰ ꝑceſſerit vſus. Quāobrē deinceps ꝑ/
ſentis opis erit tradere ſub aliq̄bꝰ cōſidera
tiōibꝰ modos ⁊ vias quibꝰ ad theologiam
miſticā habeatꝰ acceſſus. Perq̄rere eni q̄d
ſit theologia miſtica/et in q̄ vi aie reponitꝰ.
⁊ de drīa eius ad ſpeculatiuā theologiā/et
ſilia/q̄lia ꝓlocuta ſunt/nō ſatis eſſe dꝫ ho/
mini xp̄iano/ꝑſertim eccīaſtico. opꝰ exerci
tatioqꝫ requiꝛꝰ qđ vt fiat ꝓdeſt non medio/
criter aꝑire ea q̄ ad opus aggrediēdū finiē
dūqꝫ neceſſaria ſunt vel accōmoda vt obſ/
uentꝰ. q̄ etiā ꝑturbare ſolebāt opantē/vt vi
tentꝰ q̄ꝝ elucidatio nos expediret ab hiſ ol
bus q̄ in hoc negocio tractanda ꝓdē ſuſce
pimꝰ ¶ Et dicimꝰ in ꝓmis ꝙ magiſteriꝫ
theologie miſtice ⁊ orōis extatice ſeu ꝑfectē
Jeſus xp̄s ſibi ſoli ſueqꝫ volūtati retinuit
nec ad illud humana ſufficit induſtria ꝙꝫ/
nis ipa nō dēat penitꝰ derelinq̄ Et eni ſi oē
datū optimū ⁊ oē dōnū ꝑfectū deſurſū ē
deſcēdēs a p̄re luminū. ꝑſpicuū habetꝰ cōſi
derationis huiꝰ ꝑncipiū/qđ donū ꝑfecte cō
ratiōis ꝓfluit a diuina volūtate tenente lu
cē in manibꝰ ſicut Job notat Et exponit
Greg. ꝙ dū vult illuminat et claudit dum
vult. Ceterū ꝙ hūana nō ſufficit induſtria
poſterius elucidabitꝰ ꝙ tn̄ nō ſit ꝓrſus abij
cienda docet apl's Vocans nos dei coad/

ſutores/non compulſores/non preuentores/ne dicamus. Man⁹ noſtra excelſa/ et nō dn̄s fecit hec oīa. ¶ P̄n̄t aūt duodecim induſtrie p̄ſuppoſito p̄us afflatu dn̄o p p̄ractica theologie miſtice/ſub totidē cōſiderationib⁹ annotari/ Prima dei vocationē attēdere. Scd̄a p̄priam cōplexiōem agnoſcere. Tertia p̄priū officiū vel ſtatū aſpicere. Quarta ſemetip̄m ad p̄fectiōem extēdere. Quinta occupatiōes effugere. Sexta curioſitatem deponere. Septima longanimitatē aſſumere/ Octaua paſſionum vł affectionū origīes aduertere. Nona tp̄s idoneū et locū inq̄rere. Decima. ſomno ꝛ cibo moderāter indulgere. Undecima meditatiōib⁹ pijs generatiuis affectuū ſilēter inſiſtere. Duodecima ſpūm a fantaſmatib⁹ auertere. ¶ Has igitur induſtrias nouiſſime ſtudui redigere ad formā q̄ndā tractatuli dum poſt laborioſam legatiōem vtinā fructuoſiorē ſup negocio pacis eccl'iaſtice/ regredi tandē datū eſſet a roma ad Januā vbi p̄ſtolabamur cōuētiōem iuratā ꝛ concordatam marſilie/p duos cōtēdētes debere cōpleri in ſaona/illic pendēte noſtra q̄ fruſtrati tandē ſumus expectatione. Ego ne vacatiōem datā male vacādo cōſumerem/ ſed obedirem dn̄o dicēti p p̄pham/vacate ꝛ videte q̄m ego ſum deus/vacaui vt viderē qua ratione/q̄ ve induſtria cōtingeret eēntiam dei cū ſua exaltatiōe/cōtemplādo cognoſcere/ꝛ cognoſcēdo cōtemplari.

¶ Conſideratio. I.

Myſtice theologie practice tres vocationū modos ſm̄ triplicē in deū cōuerſionem aīe. ꝛ triplicē ſtatū tendētiū oſtendit.

¶ Induſtria prima.

x Dei vocatiōem attēdere. ¶ Uocat deus ad ſalutē oēs hoīes/ſiquidem vult oēs hoīes ſm̄ apoſtolū. ſaluos fieri. hinc ille naturalis apud vniuerſos indelebiliſq3 ad btitudinē appetitus. nihilominus in via diuine vocatiōis alius ſic alius ſic ambulat. ſecūdū diuiſiōes gratiarū/ amīſtrationū ꝛ operationū vt deducit apl's. Alij q̄dē p ſpiritū dat ſmo ſapie. alij aūt ſmo ſcie. alij fides alij gr̄a ſanitatū. alij opa virtutū. alij p̄phetia. alij diſtinctio ſpirituū. alij gr̄a linguaꝝ alij interp̄tatio ſmonū. Hec aūt oīa operatur vnus atq3 idē ſpūs/diuidēs ſingulis p ut vult. Sicut corpus vnū eſt ꝛ mēbra h3 diuerſa/officiaq3 varia. Ecce q3 ſermo ſapientie qui cū gratia cōtemplatiōis plurimū ſilis eſt/vel eadē reputat/datur. p ſpiritum huic aut illi nō oībus/ſicut nec gr̄a ſanitatū/nec fides. hoc ē vt arbitror par in credēdo/nec operatio v̄tutū/nec p̄phetia/et ita de reliq̄s. ¶ Queādmodū igitur nō oēs vocatos ad gloriam adipiſcēdam conari conuenit ad quālibet adminiſtratiōis vel operationis grām indifferēter/Sic nec vniuerſos oportet ad ſapie vel cōtemplatiōis ſtudium ſe tradere. Hoc in ſciētijs vel artib⁹ reliquis docuit etiā ph's/ꝛ poſt eū tullius/debere politiſantes attēdere/q2 nō oīa poſſumus omnes. Et hoc clarius eſt q3 vt curioſius indigeat declarari. Quāuis aſſignatō cāꝝ in p̄ticulari ſit varia/ꝛ frequēter electō difficilis/iudicādo de quolibet tu ad hanc opatiōem in corpe miſtico. tu ad illā elcūs es coneris/facere certā vocatiōem tuā ad ſalutem. ¶ Prodeſt vero nō mediocriter/ cōſiliū accipe/ꝛ accepto credere/viroꝝ expertoꝝ ſpūaliumq3 q̄les iudicant de omnib⁹. Iuuat inſup circūſtātias p̄ſonales attēdere vt corpis ſic vel ſic cōplexionati. Stat⁹ q3 in republica/loci p̄terea/ꝛ tp̄is/ vel mēorie ꝛ iudicij/aut q̄lis in iraſcibili/q̄lis in rōnali/q̄lis in cōcupiſcibili reperitur. ¶ Hinc facit vt nō oēs ad grām vocati cōtemplationis/p̄nt q̄nq3 ſublimius ferri ī deū trepidi ꝛ anxij tanq3 in ſeueriſſimū iudicē ſuū ꝛ mgr̄m auſterū cui⁹ irreuocabilis eſt condēnatio. Rugiūt hi frequenter a gemitu cordis ſui plāgentes ad deū. Quis nouit p̄tātem ire tue ꝛ p̄ timore tuo iram tuam dinumerare. Et illud ſi iniq̄tates obſuaueris domine/dn̄e q̄s ſuſtinebit. Illud inſup Non intres in iudiciū cum ſuo tuo dn̄e/q2 non iuſtificabit in cōſpectu tuo omnis viuens. Rurſum quoq3 Dn̄e ne in furore tuo arguas me ꝛc. Et varia in hanc ſententiā apud iſtos non tam deſideratur p̄miū q̄tū eternū ſuppliciū formidat. q̄le p̄fecto formidare cautum ꝛ licitum eſt. ¶ Inuenies alios y quos mercēnarios dicimus/q2 mercedem p obſequio celeſtem expetunt a deo/tanq3 rege liberaliſſimo aut tanq3 a p̄re miarum et totius cōſolatiōis dicētes ei. Pater peccaui in celū ꝛ coram te/iam nō ſum dign⁹ vocari filius tuus/fac me ſicut vnū ex mercēnarijs tuis Et hi quidem recte agunt tā q3 filij ſibi male cōſcij/ſed nō vſq3quaq3 ad p̄fectum. ¶ Sunt alij rariores qui animo

neq̄ ſeruili neq̄ mercenario/et pluſq̄ filia
li rapiūtur in deū/velut obliti ſue ſeruitut
ſue mercedis/ſue paternalis auctoritat. ſo
ciant ei velut amicus ad amicū/imo ſuaui
ori familiaritate cōiungūtur/ ei ſicut ſpon
ſus ad ſpōſam/dicit ex ſnia qui hmōi eſt di
lectus meus mihi. et ad me cōuerſiōes ei⁹.
Et illud. q̄d enim mihi eſt in celo ſupple p
mercede/ et a te q̄d volui ſup terram. ſupple
p ſupplicij vitatione/defecit caro mea et cor
meū/deus cordis mei/et ps mea deus in e
ternū. Numeramus p̄mos inter incipi
entes/alios inter pficientes. pfecti ſunt re
liqui/ita tn̄ vt ad p̄orem ſimilitudinē cre
bro ſeſe reuocent/ſe arguāt/ſe habere iudi
cem ſeueriſſimū/ſe magr̄m vel dn̄m/vel pa
trem cōſeruatorem/vltoremq̄ negligentia
rum cū tota mētis pſtratiōe recogitet. Ali
oquin vereant illud. niſi in timore dei inſtā
ter te tenueris cito ſubuerteretur dom⁹ tua.
Nihilominus etiā aut poſt offenſas adul
terationeſq̄ regredi ad ſpōſum. ſcientes di
ctū ab eo p Hiere. Tu vero fornicata es cū
amatorib⁹ tuis multis. reuertere tn̄ ad me/
et ego ſuſcipiā te. Proinde liberū ſit vni
cuiq̄ iudiciū/ego interim opinor/cōſultio
rem obſeruatiōem apud plurimos iſtā eſſe
qui deū ſicut prēm nr̄m q in celis eſt, ꝓpōit
ſibi vel ad timorem reuerentialē incutien
dū/vel ad amorem filialem infundendū/et
vl'r ad oīa ſue laborioſe pegrinatiōi neceſ
ſaria reuerenti/fiducia poſtulādū. Quip
pe noīa hec/dn̄s iudex mgr̄. iuſtus. reddēs
vltiōem velociter et ſilia/vehementi⁹ pauo
rem/et minus amorem incutiūt. Ruꝛſ⁹
hec noīa/ ſponſa amica/ ſpōſa manens in
delicijs et in cubilib⁹ aromatū/dilect⁹/ pul
cer et rubicūdus/manēs inter vbera/cuius
leua ſub capite et dextera amplexat/mollio
rem apud quoſdā q̄ ſatis eſſet affectionē/
minuſq̄ ſinceram pcurant. Nomen h̄. pa
ter noſter/miris modis inter vtraq̄ fec tē
pare/vt et timor ſit cū dilectione/et dilectio
cum timore.

Conſiderat. II. do

cet vigilādū ad cognoſcendā ꝓpriam com
plexiōem/ et q̄ naturalis inclinatio ad mul
ta hoīem diſponit vel impedit/qd̄ et exem
plifica iſerer bonā naturā a pentib⁹ vl'ali
unde vel in iuuētute adq̄ſitam dic̄ mirabi
liter eſſe operoſam.

Induſtria ſecunda

P Ropriam cōplexiōē agnoſcere
Phicū dictū eſt aīas inſequi
corpa/qd̄ experimēto quotidiāo
cognitū. ſic accipiēdū eſt/ vt nō
neceſſitat vel coactiōis ſit hec ſeq̄la/ſed in
clinatiōis. Iuuat aūt miris modis ad opa
tiōes has vel illas/cōformitat inclinatio
naturalis ſicut ex aduerſo diſſonās tn̄ ob
eſt/q vix libertas animi/vix diſciplinatio
vix conatus aſſuefactiōis/ſufficit euincer.
Tradit hbūs Greg. quē in arte cōtēpla
tionis ſepe diuq̄ cōuerſatū cōſtat/quoſdā
hoīes inuenire nature tam inq̄ete et varie/
vt ociū contēplatiōis vel nō poſſint vl' mo
leſtiſſime poſſint ferre. ad qd̄ alij naſe tran
quillioris aptiſſimi pniq̄ ſunt/ p̄mos ad
actiōem. ſcdos mittit ad cōtemplatiōem
Ceterū q̄s neſciat quoſdā ex hoībus plus
vigere in iraſcibili ꝟtute. quoſdā in rōabi
li/alios in cōcupiſcibili. Quo circa vide
mus alios citius venire ad cōpunctionis
et cōſequēter cōtemplatiōis grām ex conſi
deratione/deteſtatiōeq̄ vilitatis ſuoꝝ fla
gitioꝝ/ et hoc p vim iraſcibilem intentā ad
honeſta. Alij magis ex iudicio recte rōnis
ad idipm pueh̄ūtur q̄bus faciliter ſuadet
veritatis amor cognitio ſplendorq̄ mirifi
cus viuere cōformiter ad eādem rationem
quā excolēdam ſuſceperunt. Porro molle
cor et amicabile/videns/apud q̄lios flexi
biles ad ea q̄ ſunt cōpaſſionis vel amoris/
qualis vt plurimū deſcribit aīa ſctā que to
ta liquefacta eſt vt dilectus ille ſuus totus
deſiderabilis locutus eſt. Talem aīam fa
cilius ad cōtemplatiōis reqem trahit con
ſideratio/nūc dn̄ice paſſionis/nūc diuie dī
gnatiōis/ac dilectionis ad ſeipam/nūc cō
uerſatiōis pie ac doloroſe ſctōꝝ q̄ ſctāꝝ p̄
cedentiū. In q̄ virtute ſepius viget femine
us ſexus q̄ppterea pius deuotuſq̄ noīatur
Perſpicua aūt cā eſt cur facilius h̄ l' iſto
mō q̄s trahitur ad cōtemplatiōem/cū acti
ones actiuoꝝ ſint in patiente bn̄ diſpoſi
to. diſpoſita ꝟo eſt ſenſualitas obedire ſpi
ritui ſurſum intento/dū h̄z ſimbolū hoc eſt
cōueniētiam ad illud ipm q̄ rapit. Porꝛ
ro q̄tum ex geſtis coꝝ cōijcere mihi datū
eſt/plus in Hiero. et Amb. viguit iraſcibi
lis. In Aug⁹. et ſctō Tho. rōalis. In Gre
go. et Bern. cōcupiſcibil. Quāuis nō du
bitem in quolibet illoꝝ potuiſſe repire vi
ciſſim molle cor/amicabile/flexibile ad ea
que dilectiōem faciūt/alioquin cor durum

quomodo nõ male habebit in nouiſſimo:
fuerit quoqꝫ in quolibet ſtudiũ vehemens
ad inquiſitiõem veritatis. zeluſqꝫ feruidus
ad omnis inhoneſtatis pſecutiõem. ¶ Po
ſtremo gaudeant bene nati/ſiue hoc habe
ant a ſolo dei miraculo vt Johes baptiſta
ſiue ab influxo ſupioꝝ corpoꝝ/ſiue a pro
xima radice pentum/vel ab educatiõe bo
na que mores facit. grãs agant vndecũqꝫ
puenerunt. neqꝫ grãm talem in vacuũ reci
piant. Videat autem quiſqꝫ vt ait Bern.
qm̃ verbũ qͦd egreditur de ore dei nõ reuer
tetur ad eũ vacuũ. ſed pſpetur et faciet om
nia ad que miſit id vt dicere poſſit/et ipſe.
Gratia dei in me vacua non fuit. Nam in
iniuriam cedit donantis donũ negligere/
nec eo vti qͦd donatũ eſt/qͦd eſſe conſtat in
tolerabilis ſuperbie diſplicentis et ingte.

Conſideratio. III.

Stat⁹ et officium totius eccleſie breuiter
et q̃d vnicuiqꝫ cõueniat oñdit. ¶ Indu. iij

Officiũ ꝓprium vel ſtatum reſpi
cere. ¶ Plurimã officioꝝ ſtatu
umqꝫ varietatẽ in republica q̃s
enumeret? Nimirum iam dictũ
eſt/qm̃ ſicut in vero ſic in miſtico corpe di
uerſa mẽbra non eundem actũ hñt. Cũ au
tem ocium et vocatiõem ab exterioribꝫ cu
ris cõtemplatio poſtulet/et plures inueni
untur/quoꝝ ſtatus et officia quibꝫ alligati
tenent/nequeant exerceri ſine multo ſtrepi
tu curarũ/et exercitatione corpis et ſenſuũ
quid ſupeſt niſi tales arcere a cõtemplatio
nis inquirenda requie? Alioquin neutriꝫ
feliciter aget homo/quem medius iter ſtre
pitus verſare neceſſe eſt/videbũt qꝫ eũ ho
ſtes/et deridebunt ſabbata eius. ¶ Silea
mus interim opa mechanica mercaturas/
ruſticatões laborioſas/mr̃imoniale vincu
lum/qͦd impellit mulierẽ cogitare que ſecu
li ſunt. quõ placeat viro ſuo/et virũ puide
re vxori ꝛ liberis. Attendamus etiã ipos ꝑ
latos eccie/quos licet Grego. dicat oporte
re p̃ cunctis cõtemplatiõe eſſe ſuſpẽſos At
tñ ſi tũc pmũ niti voluerit cõtemplatiõis
adeptioni ſtudere dũ deberẽt ſubditoꝝ ne
ceſſitatibꝫ corpalibꝫ ꝛ ſpũalibꝫ intẽdere ipi
ſemetipos irrident ꝛ fallunt tentationi qꝫ.
id eſt. curioſitati potius aſcribi tũc debet ſi
curam plebis deſerẽtes/qrant in ſuauitate
ocij cõtemplatiui delectari. quippe deſerũt
p̃ceptũ dei neceſſariũ/volũtarijs et non ne
ceſſarijs intendentes. Secus vero vbi cõ
templatio ceſſit alicui in talem familiarita
tem/qꝫ ambidexter factus põt impturbat⁹
velut angelus dei cõtemplãdo agere/ꝛ agẽ
do cõtẽplari/aut ſaltẽ ptinus abſqꝫ multa
difficultate de hoc migrare/dare qꝫ ſe i alte
rum/q̃lẽ eſſe cõuenit eũ q̃ in ſtatu pfectiõis
exercẽde poſitus eſt. ¶ Eſt porro ſtat⁹ offi
ciũqꝫ eccia ſticoꝝ/pſertim religioſoꝝ tẽde
re ad pfectiõem hanc inquirendã/qm̃ i ſco
la deuotionis ꝛ oratiõis ad hoc traditi ſũt
vt ſint velut oculi/cetera mẽbra corpis mi
ſtici dirigẽtes tam ad ſeipa qꝫ ad deum.
Sunt attñ nec ignoramus inter ecciaſti
cos/etates/ſtatuũqꝫ varietates plurime at
qꝫ aliter puerilis etas/aliter adoleſcẽtis. a
liter iuuenilis/aliter virilis/et cõſequenter
ſenilis ſua requirit inſtituta totũ nihilomi
nus apud tales q̃cq̃d agit docet aut impo
nitur/vt ad hũc q̃ete cõtemplatiõis finẽ vl
ſero capiendũ ordinent/neceſſe eſt. Infan
tibꝫ et pueris qꝫqꝫ parũ capacibꝫ/puidẽdũ
eſt ſolicite. ne puerſis ꝛ obſcenis verbis pi
cturis aut exemplis inficiant. Imbuãtur
potius ad oppoſitũ ſcꝫ totius pudicicie ac
pie religionis ꝟba/picturas/et exẽpla. Nã
quo ſemel eſt imbuta recẽs ſeruabit odorẽ
teſta diu. Ve ſcandaliſantibꝫ puſillos hu
iuſmodi/aut nõ debite docẽtibꝫ. Adoleſcẽ
tiores aũt plus onerãdi ſunt exercitatiõibꝫ
etiã corpalibꝫ repſſiuis earũ que tũc violẽ
tiores inſurgũt paſſionũ. quibꝫ p aſſuefa
ctionẽ et etatẽ moderatas. illud qͦd ſuperit
vite/totũ laxetur ad ocium cõtẽplationis.
libere capeſcendum.

Conſideratio quarta

dicit qꝫ omnes tenent ſe extẽdere ad pfe
ctiõem ſub pena damni pſentis et futuri et
qꝫtũqꝫ pfert vita cõtemplatiua actiue elo
quitur. ¶ Induſtria quarta.

Tenet ad pfectiõem extẽdere.
Nox multoꝝ eſt/ſufficit mihi vi
ta cõis/ſi cũ infimis ſaluari po
tero/ſatis eſt. Nolo merita aplo
rũ/nolo volare p ſumma incedere p plani
ora cõtentus ſum. Sed viderint hi qꝫ iam
impfectio eſt nolle eſſe pfectũ. In via eniꝫ
dei nõ pgredi regredi eſt. Damnatur inſu
per ſuus piger q̃ talentũ ſeruare cõtent⁹/il
lud in fenus nõ tradidit. ¶ Facimus hoc
pſpicuũ in exẽplo familiari. Habet aliq̃s
ppotẽs nobiliſqꝫ pr̃familias plures filios

quemlibet aptiſſimum ad ampliandū ho/
neſte rem familiarē induſtria ſua vnus illo
rum alijs laborātibꝰ ſedet in domo piger ꝛ
iners/nihil curans/dūmodo nihil ſordide
viuat. nihil altū/nihil p̄clarū vel dignū in
genio ſuo/aut p̄rna nobilitate recogitet di
cit ſufficere bona iam ſibi habita/ et quali
cūqꝫ vita vti. Euocat aūt pater eū ad actꝰ
ſublimiores/et arduos monet ſtimulat q̄s
non facile viderit quō hic filius ſi obaudit
nec obedit odioſus erit p̄ri: Sic ſilr̄ poni
tur apō p̄rēm celeſtē his quos trahit ad ca
riſmata meliora/ad actus diuiniores/dū
torpeſcunt herētes infimis nec ad pfectiōꝫ
ſemet extēdentes ¶ Nō tm̄ intelligi volu/
mus de illis qui nullo ſtatu vel officio hūi
liori/ſic alligati tenenꝶ/ꝗ abſqꝫ p̄cepti trāſ
greſſione neq̄ant ad altiora cōſcēdere hic ī
terim pfecto altiſſimū merito reputari con
uenit/ꝗ obedientiā diuine iuſſionis ope/
ranꝶ ¶ Aniaduertenduꝫ eſt deniqꝫ/ꝗ etſi
Maria poterat honorabiliter cuꝫ martha
hoſpiti xp̄o miſtrare/collaudat eaꝫ nihilo/
minus diuina ſapia/ꝗ vni intēta optimā
ptem elegerit. Itaqꝫ maledictus eſt q̄ ptem
ſuam aliter (licet faceret) facit deteriorem
Ex his vero palā deducitꝰ ꝗ cū vita cōtem
platiua ſicut oñdūt theologi pfectior ſit q̄ꝫ
actiua/q̄libet ad cōtēplatiōem idoneꝰ/ nō
p̄alligatus actionis neceſſitate pōt ad illā
licenter ſe tradere/dimiſſa actione. Nec in
hec fides Augꝰ. dicēti/ꝗ ſi negociū. i. actio
nem charitatꝫ nemo imponit. Intellige ſu
perioris iuſſione vel euidēti neceſſitate. ſtu
dendū eſt cōtemplāde veritati. ¶ Nec op/
poſuerit aliqs facultatē quā hēt iſto mō p
ficiendi in vita actiua ꝛ cōdemnatiōem ſu
am ſi talentū abſcōderit et in quo poſſꝫ ne/
gociari p̄dicādo vel paupibꝰ miniſtrando
qm̄ abunde pficit ecc̄ie vir cōtemplatiuus
obſequēs deo/de corde vel oculo vbi alij ō
manibꝰ ore vel pedibꝰ ſubſeruiūt. ¶ Por
ro multi ſunt apud q̄s dānabilis iudican/
da eſſet obmiſſio cōtemplatiōis inq̄rende
quēadmodū poſiti in ſchola religionis q̄ ē
eſt ſchola deuotiōis orōis et fletuū/q̄les in
ſup eſſe conuenit ecc̄iaſticos/ qui labores
ppl'oꝝ in ocio poſſidēt vt cuſtodiant iuſti
ficatiōes dn̄i/et legē eiꝰ exquirāt. Quales
demū plures inueniūtur viri ꝛ femīe de ſe/
culo/q̄bus ſufficiens ocium/inſtructio et
ingeniū ſuppetunt. vt ſe totos in deū ouer
tant et rapiāt. Aſſint itaqꝫ apud eos fides
ſpes et charitas Subtilior inſtitutio non
magnopē inq̄renda eſt vt toti tranſeant in
affectum cordis bonum.

Conſideratio quin

ta docet fugere ſupfluas occupationes et a
morem in deū ferri delectatiōe pſalmodie
p̄cipue in clauſtralibꝰ. et cantū altū dicit et
verū ē huiꝰ eē impedimētū ¶ Quita indu.
Occupatiōes effugere. ¶ Scri A
be ſapientiam ait ſapiens/ in tē
pore ocij. naꝫ qui minoraꝶ actu
p̄cipiet eam, ꝓpterea ſint in pau
cis actus tui/ſi ſtudere vis bone
menti q̄m nemo occupatus. ſi Sen̄. credi
tur inuenit/nō dicit habuit. hoc eni falſum
eſſe in iā pfectis cognitū eſt/ Non poteſt a/
uis alligatas hn̄s alas vel illitas viſco/va
cuas ſe ferre p auras Et neq̄t hō pedibꝰ im
plicatis enatare. Occupatus nihilomagꝭ
ad ſerenū cōtemplatiōis ether pōt ſemet e/
uehere/vacua ſit oportet latitudo pagīe cor/
dis nec impleta curis/vel ſolicitudinibus
cōtracta/nec offuſcata terrꝭ paſſionibꝰ vbi
ſapiē tā immēſa doctrina ſcribi cōgītꝶ Ca
piamus ex arboribꝰ exemplū q̄rū hūor nu
tritiuus q̄ ad pceritatem ramoꝝ ſurſuꝫ du
cendus erat defluit inutiliter p rima/ſi cor/
tex ex vulnere rimam habuit. Amor auteꝫ
in aīa nunq̄d nō apte diceꝶ humor ſuꝰ/ q̄ p
fecto p infima liqueſcit dū p paſſionū car/
naliū ſeu curarū terreſtriū vulnera laceraꝶ.
Tūc nempe viā facit nocituram amorꝭ ſui
nutrimēto/ p̄uſqꝫ ſupius ad celeſtiū deſide
rioꝝ vegetatiōem deducaꝶ. Hoc gemūt hi
qui dū amoris ſui pēnas vellent in alta cō
templationis librare/primus effluit amorꝭ
illius humor/ea pte q̄ cor aptū inferius in
uenerit vel ad curā rei familiaris/vel ad vi
ctus recogitatiōem/vel ad aliquā hmōi ſo
licitudinē Experiūturqꝫ qō deplorat pͣpha
di. Qm̄ lūbi mei hoc eſt affectiōes impleti
ſunt illuſionibꝰ. Et reuera illuſiones ſunt
q̄s alibi vocat vanitates ꝛ inſanias falſas
et cōfabulatiōes iniq̄ꝝ. His obſiſtere liri/
cus voluit dū ait. Si nō intendis ſtudijs
vel rebꝰ honeſtis/inuidia vel amore vigil
torquebere Sed q̄s obſecro liberatꝰ eſt ab
iſtis vt nō aliq̄n moleſteꝶ ab eis: puto quia
nullus hō viuēs/qui vtiqꝫ eſt vniuerſa va
nitas. Verū aliud eſt tradere ſe ſponte vel
ex officio vel ſtudio talibus occupationibꝰ
aliud eſt eas toto deſiderio mētꝭ/manu di/

ſcretionis ſolicite abigere. tāq̄ȝ ipoꝛtunos
ſtrepidularū muſcarū aculeos / velut aues
Abꝛae ſacrificium veſptinū circūuolātes.
B ¶ Quereret aliquis de occupatiōe religio
ſoꝝ multoꝝ / in pſalmodijs et canticis alti
ſonis multiplicatis ſup numerū. Obſtant
ne cōtemplationi vel acquirēde vel exercē-
de: vellem rñderent ipi q̄d ſentiunt. Et qui
dem beatus Aug⁹. flebat vberrime in can
ticis ſuaue ſonantib⁹ eccleſie / vocibuſ eius
alacriter cōmotus. et eliquabatur veritas
in coꝛ eius. Sed an eſſet vnus ex cantanti
bus exp̄ſſum non inuenio. Quia vero ad
compandam ꝯtemplationis quietem pl⁹
gratia pueniet q̄ȝ induſtria. q: rurſus inter-
polatio fit in cantib⁹ / nō eſt incredibile q̄ſ-
dam ex ſic occupatis mentib⁹ tamē ad hoc
ipm ſentire ſup mentales exceſſus / pſertim
vbi quis ſatagit ex animali fieri rōnalis. ⁊
tandē ſpūalis. poſt vtrūq̄ȝ. Et hec forte mł
tiplicatio / ſtatuta eſt magis ꝓpter aīalium
mētes interim occupandas / qui ſcȝ altio-
ra neſcirent quiete ſecū meditari / nec ocio
vti / q̄ȝ ꝓpter ſpūales qui rari ſunt. et q̄les be
ne inſtituta religio poſſȝ fortaſſiſ a iugo ta
li liberioꝛes reddere ne vel ſemp araret bos
cū aſino. vel ad pedes Jeſu ſedēs nūq̄ȝ ma
ria reperiret. apō eos. ſed ſola martha. Dō
ſi te canētem in pſalmis deducat victoꝛ de
us ac ſpūs ſuus / ſup hec excelſa fluentoꝛuȝ
ſupioꝝ nihil foꝛtius / nihil beatius / Jtaq̄ȝ
beatus pplꝰs ille qui ſcit iubilatiōem. qui
pſallit ſapiēter iungēs verbo ſenſum cū af
fectu. Quā felix eſt Jeſu bone talis aīa q̄
nō eſt velut terra ſine aqua tibi. q̄ȝ ſalubri-
ter agitur cū hac colūba tua. ſponſa tua. a-
mica tua. q̄ȝ ſaluberrime, p̄ſus / q̄ȝ beniuole
Naȝ et p̄ceptū religioſe laudis implet i ho
ris dicēdis / nihilominus gaudet p̄uilegio
alicuius in alti ſilentij ſolitudine cōtēplan
tis. vtiq̄ȝ foꝛtioꝛ hec q̄ȝ illa. beatioꝛq̄ȝ dicen
da eſt. ¶ Prodeſt ad hoc ipm p̄uenire tps
oꝛōis / ea p̄meditādo que dep̄menda ſunt /
vt liberius tranſeant in affectū. ¶ Prodeſt
et conari trahere illa que dicūtur nō taȝ ad
cognitiōem ſubtilem, ac multiplicē / q̄ȝ ad
ſapoꝛem ⁊ exultatiōem. Sepe enī vbi mi-
nus cognitiōis ibi plus affectuuȝ. Jntrat
quoq̄ȝ dilectio vbi cognitio foris ſtat. Jmi
temur gaudētes ad ſonitū tympani vel cy-
thare / qui carminis armoniam nō magꝰ pe
dijudicant / ſatis hn̄tes iocūdos exultātis
tripudij numeros exercere / q̄s puocat ipſa

modulatio. Tu ſimiliter id q̄ð leg̃. audis:
vides. loqueris, aut cogitas. trahe cōfeſtiȝ
in affectū / velut aſpirans ex intimis / olfaci
ens aut guſtans. vt ſi audieris pater nr̄. aſ-
ſurgat primus animus / ad reuerentiā ſimł
et dilectiōem. ad poſtulatiōem fidem, p ne-
ceſſitatib⁹ tuis fratrūq̄ȝ tuoꝝ / quoꝝ pr̄ cō-
munis eſt. Arripe generoſum nobilemq̄ȝ
cōtemptū omnis fede ruſticitatis / tu q̄ taȝ
regio patre gloꝛiaris. diſplicea t tibi atȝ ge
mas exiliū / cui celeſtis hereditas filiatiōis
titulo / cuius pater in celis eſt / reſeruatur.
Tales quoq̄ȝ affectus inuenire eſt ſine nu
mero vel termino / de die in diem ſuaues et
nouos / velut in fauo vel in māna vł in nu-
cleo recōditos / qui vbertim fluent, ſi contē
plationis dente comp̄ſſeris.

Conſideratio ſexta

Dei diſpoſitiōem circa bonos ⁊ malos eo
q: abutunt̃ ſuis beneficijs ponit. ⁊ breue q̄
iuſte reddere vel p̄mittitur. ſedecim oſtēdi-
tur rationibus. ¶ Induſtria ſexta.

Curioſitatem deponere. ¶ Cu- C
rioſitas eſt ſtudium circa inuti-
lia / aut vtilia magis q̄ȝ liceat / de
ceat vel expediat. ¶ Noli p̄coꝛ
ad ocium cōtemplationis anhelare tanq̄ȝ
cogniturus aut alijs oſtentaturus tm̄mo-
do ſublimitatem eius / qualem ex veraciſſi
mis ſctōꝝ atteſtatiōib⁹ fide quadā accepi-
ſti. Et non potius vt inde vilioꝛ ſis ⁊ abie
ctioꝛ ſis in oculis tuis / viſa p̄ſpicaci⁹ in di
gnitate tua in compatione recogitate diui
nitatis. Sis inſup cōtra tentationuȝ tela
robuſtioꝛ. et feruētioꝛ quoq̄ȝ in amoꝛeȝ dei
et p̄rimi. et vt demū currēdo viā mādatoꝝ
dei alacrioꝛ inueniaris. Tene ⁊ audiēs cō
tremiſce q: ſunt filij infideles ⁊ alieni ſunt
ſerui neq̄ȝ / quos aliq̄n cibare ſuſtinet pr̄ ce
leſtis ex adipe frumēti ⁊ de petra melle ſatu
rauit eos. Quēadmodū apud aliq̄s ex pla
tis ⁊ p̄ncipibus videre eſt / qui cōdemnan
dis paulo poſt ad moꝛtem mittit aliquoti
ens in carcere de p̄cioſis mēſe ſue reliquijs
Propterea noli altū ſapere ſed time recogi
tans q: gratia cōtemplationis numeratur
inter grās gratis datas / q̄ ſicut ſpes / fides /
et ꝓphetia. aut alie v̄tutes. pōt infoꝛmis et
ſine charitate haberi. Quis igit̃ ſecure niſi
in dño gloꝛiabitur? Ve ve tibi humana p̄
ſumptio / qū has et ſiles grās ſpūales repe
rire eſt apud malediciōis / rep̄bationis q̄ȝ

filios. vel in augmentum ſue damnatiōis
vſu ingratiſſimo dono dei/vel ad aliorum
eruditiōem/vel ꝑ qualicūqꝫ laboꝝ ſuoꝝ/
velut falſoꝝ ac inutiliū p̄mio tranſitorio:
ꝓ tali numiſmate talis merces. dicit puer⸗
biuꝫ. Fornicari tm̄mō queſierunt ī donis
dei ꝑ im̄probam dilectiōem aut p̄ſumptio
nem. Quid igitur? deſideriū eoꝝ affert eis
deus. ſed iratus. Audiūt illud euangelicuꝫ
Accipe qđ tuū eſt et vade. ¶ Hinc puenit
ex diſpēſatione miſericordie dei/qꝫ ab ele⸗
ctis ſuis ſepe declinat ipe/ſed nō in ira/nec
in finem. Abyſſum vero iudicioꝝ eius q̄s
inueſtigabit? ¶ Poſſumus tn̄ ex dictꝭ ſan⸗
ctoꝝ qui ſepe deo inſpirante locuti ſunt q̄ſi
dam huiꝰmōi miſterij cāsagnoſcere. ¶ Fit h̄
qūqꝫ et ſepius ad humiliatiōem vt retun⸗
datur ſupbia vel que p̄fuit vel ne ſurrepat
ꝓuidetur. Propterea teſtat̄ expertus Bern.
Vere nihil eſſe efficacius ad grām hāc vel
inueniendam/vel retinendā vel recuperā⸗
dam/q̄ſi ſemꝑ inueniariſ nō altū ſape ſed
ſapere ad ſobrietatem. Deniqꝫ beatus vir
qui ſemꝑ eſt pauidus/⁊ ſuꝑ cuſtodiā ſuā
ſtat. ¶ Fit hoc aliqn̄ ad deſiderium vehe⸗
mentius igniendū/quēadmodū ignis fla⸗
tu comp̄ſſus/erumpit ardentioꝛ/⁊ vt diſca
mus grādia granditer querere. ¶ Fit hoc
vt ab hoīe ſua fragilitas/et abyſſus miſeri
arum/p̄fundius ⁊ exinde clarius ſentiatur
equatinꝰ vileſcat ipe ſibi/recogitāſ qualis
ex ſe ſit/et qualis ex dei munere eſſe poſſit.
¶ Fit hoc aliqn̄ ad induēdum viſcera pie
tatis ſuꝑ alioꝝ deſolatione/q̄bus hec con⸗
ſolatio vel nō cōceditur vel cōceſſa ſubtra⸗
hitur ¶ Fit hoc ad ſatiſfaciendū interim ꝓ
ſe vel alijs/ꝑ dolorem ſenſibilē ex tali carē⸗
tia derelictū/quēadmodū humanitas xp̄i
derelicta ē/⁊ toꝛrente penalitatū tota imer⸗
ſa/q̄tinꝰ ita ſatiſfaceret ꝓ peccatis non ſuis
ſed alienis ¶ Fit hoc qūqꝫ ne q̄s idoneus
in doctrina alios iuuare/aut in re aliq̄ velit
aſſidue ſic ociari ſibi. ſic inter amplexꝰ Ra⸗
chael herere/qꝫ negociū charitatis ſpernat
et Lye fecūdationi nequaq̄ꝫ inuigilet. hoꝛ
ret itaqꝫ natura bene inſtituta pigriciā. ꝓ
pterea ſi nō in altꝭ poſſit/ſaltem vel īfimis
queret occupata p̄ficere Quo euenit vt ſic
infirmata aīa ſic humiliata p̄ficiat̄ amplꝰ
Illicqꝫ pluuia volūtaria ſegregetur diuine
irrorationis. ¶ Fit hoc vt hō ꝑ multa tem
ptatus diſcat ex his que patitur obedienti
am/ceteraſqꝫ virtutes/q̄tinus eas poſtmo

dum edoceat efficacius. Itaqꝫ verum eſt il
lud ſocraticū. Loq̄mur melius que meliꝰ
cognoſcimus. Illud autem melius cogno
ſcimus/qđ intimius experti ſumus. Nam
vir inexpertus quid cognouit? ¶ Fit hoc a⸗
liqn̄ ne deſerat homo ꝑ cōtemplationis ſu
pererogatione obligatiōem diuine iuſſio⸗
nis. ¶ Fit hoc ad punitiōem venialium de
fectuū/tanq̄ꝫ ſi pater indulgentiſſimus vel
auertat interim faciem a filio laſciuioꝛe vel
triſtioꝛem oſtendat quatinus exinde ſtudi
oſioꝛ ſit in omni modeſtie cuſtodia. Et ne
minima negligēs paulatim decidat ¶ Fit
hoc qūqꝫ vt cognoſcatur illud apl̄i. nō eſt
volentis neqꝫ currentis ſcꝫ ꝑ induſtriā pro
priam/ſed dei miſerentis cuius rationis ſi
gnum ꝑſpicuū eſt. qꝛ poſtq̄ꝫ homo ſibi di
xerit. Tu tali die tali hoꝛa vacuus eris ab
omni occupatione. tu certiſſime aptꝰ eris
ad ſuauitatem cōtemplationis degustādā
Tu ſic ages/ſic te diſpones. Sed q̄d? ve⸗
niet illa dies. veniet ariditas in aīa ama⸗
rioꝛ. faſtidiū ſpūs. hoꝛroꝛ lectionis ⁊ orati
onis. tenebre ⁊ conturbatio. ac ex aduerſo
dum tu nihil hoꝛum ꝓpoſueris: grata ſuꝑ⸗
ueniet que nō ſperabat̄ hoꝛa. ¶ Fit hoc a⸗
liqn̄ ad purgatiōem maris ſpiritualis ma⸗
gni ⁊ ſpacioſi/quod ex nimia quiete/ſicut
et materiale ſoꝛdes contrahere ſolet q̄s exa
gitatio cōmotioqꝫ depellunt ¶ Fit hoc ali
quādo vt innoteſcat ſi gratis anima timet
deum ſi parata eſt/ſcꝫ obſequi ꝓprijs expē
ſis tribulationū ⁊ doloꝝ. quemadmodum
ſi ſtipendia cōſolationuꝫ ⁊ ſuauitatum ab
imperatoꝛe ſuo reciperet. cōtra illos q̄ oꝛa
tionem ſuam vel effundere nolunt/vel ī ef
ficacem credunt/niſi cōſolationū ſentimē⸗
ta meruerint/quaſi non fingeret vnq̄ꝫ deus
laboꝛem in p̄cepto ¶ Fit hoc quatinꝰ ab⸗
lectet̄ homo ne ſꝑ putreſcat/aut ne foꝛnica
ri incipiat in donis dei ea ꝑ ſe diligēs/his
adherens/his ſe oblectans/aut ne p̄miuꝫ
tempoꝛaneū hic tale recipiat/illo futuro ca
riturus. Itaqꝫ princeps negligit ſtatim re
munerare militem/et pater filiū denario vl̄
obulo vel pomo aut cibo/qui poſtmoduꝫ
principatum daturus eſt aut regnum/quā
uis indulgentia principis aut patris/illa
qūqꝫ minoꝛa det ad cōſolatiōem ⁊ ad amo
ris indicium/reſeruans. poſtmodū nihilo
minus excellentioꝛa ad p̄mium ¶ Fit hoc
qūqꝫ vt diſſimulet venire tantꝰ hoſpes ad
animam ne grauetur expenſis. Sicut ait

Dauid ad filium. Sed quibus expenſis:
lacrimis pijs gemitibus. ieiunijs vigilijs:
ceteris qꝫ corpa grauantibus / aut forte q̄a
anima iunior non poſſet ſuſtinere ebrieta-
tem ſpiritus / ſi iugiter introduceret rex eaꝫ
in cellaria vinaria ſua / ꝓpterea clauem ge-
rit / nunc claudens / nunc aperiens ¶ Fit h̄
vt prouocet te deus / ſicut aquila pullos ſu-
os ad volandum / ⁊ mater filium ad ambu-
landum. Uides quia deſerit mater filium
hac induſtria vt derelictus clamet ad eam:
vtqꝫ regrediēſ cautior ſit adhereē ſibi Cau-
tior inſuper / ne cadat proſpicere / ⁊ queſitā
matrem letior ſuſcipiat inuentam / blandi-
cias ⁊ oſcula ſuauius addat ¶ Fit hoc ad
exercendam patientiam que opus ꝑfectuꝫ
habet. Naꝫ que eſt acerbior tribulato que
materia patientie copioſior apud animā /
que aut pregustatione delitiarum paradi-
ſi relabitur ⁊ corruit ad dolores inferni / ad
ſimilitudinem vmbre mortiſ. ad erumnas
huius exilij. Sumitur poſtremo coniectu-
ra quante futura eſſꝫ amaritudinis ſepara-
tio ꝑpetua. ¶ Quiſquis es igitur qui ad
cōtemplationem traditus es / ſatage impi-
ger ad eam. ſed ita vt illam expectes ab al-
to / paratus humiliter ea vti ſi venerit cum
gratiarum actione / paratus ſimiliter ea ca-
rere bono animo / ſi non aduenerit / haben-
tes ama. ſed ne ſpernas aut iudices nō hn̄-
tes / recogitās aſſidue quia in ſola charita-
te dei eſt regnum dei ¶ Deniqꝫ maledctā
terra noſtra ſpiritualis ſicut et corporalis
non germinat fructum ſine ſpinis et tribu-
lis / nec abſqꝫ dolore / anima pregnans / ve-
ritatis ꝓlem parturit.

Conſideratio ſepti-

ma docet aſſumere longanimitatem volen-
ti peruenire ad guſtum internum. inſtan-
ter querendo / ſepius qꝫ repulſus ꝑſeuerat
inceptis nec fatigetur quouſqꝫ mereaē mi-
ſericorditer exaudiri et admitti.

¶ Induſtria ſeptima:
Longanimitatem aſſumere:
¶ Poterat fortaſſis ex premiſ-
ſa conderatione deuotus anim⁹
ſaluberrimos ⁊ ſuauiſſimos cō-
templationis fructus quaſi negligere et di-
cere. vt quid fatigarer fruſtra. quid eniterer
adquirere quod ignorat anima mea ſi pro-
ficuum fuerit aut damnationi imputādū:
Fiat itaqꝫ voluntas dei. det ſi velit ꝑguſta-
tionem ſue dulcedinis hic ſentire / neget ſi
voluerit. paratum cor meum ad vtrunqꝫ
¶ Sed audi tu qui ſic loqueris. Scis ne
queſo quoniam neqꝫ qui plantat vt dicit a-
poſtolus. neqꝫ qui rigat eſt aliquid. Nihil-
ominus vult nos deus plantare ſolerter et
rigare ſiue hoc carnaliter intelligaſ ſiue ſpi-
ritualiter. Alioquin quomodo coadiuto-
res dei ſumus. qualiter implemus. Nō tē-
ptabis dominum deum tuum. ſi laborem
diligentiamqꝫ datam humanitus deferen-
tes ſolum diuinitus adiutorium preſtola-
mur: Sit igitur labor noſter. ſit induſtria
ſit conatus plantans et rigans. incremētū
vero quaſi viuificam ſupinfuſamqꝫ virtu-
tem / donet chriſtus / a quo petatur humili-
ter et fiducialiter expectetur. ¶ Nemo ꝺ ne-
gligentia et inerti corde ſibi blandiatur / ſi
nolit ad cōtemplationis culmen anhelare
Confundit prior vna ratio vna conſidera-
tio dicens ad perfectionem ſemetipm̄ extē-
dere ¶ Nemo preterea deſerat ceptum iter
hoc perfectionis ſi ſenſerit vt ſentiet laque-
os innumerabiles temptationum abſcon-
ditos / in via q̄ ambulat. ſepe repulſus nō
confundatur / crebro deſudās / nec iudicio
ſuo proficiens non conturbetur. Satagat
enitatur innitēs forti baculo protectionis
altiſſimi / non arundineo laboris ſui.
Qui capit capiat. quoniam labore queri-
tur. imo requiritur ad illā / quam tamen da-
re nequit / contemplationis gratiam. Sꝫ
ita videmus in hominis formatione / pa-
tres generant. matres alunt in vteris. Alio-
quin quando naſci puerum cōtingeret: ni-
hilominus quid virtutis haberet hec om-
nia niſi deſuper anima detur. ſolo creantis
arbitrio viuificatur totum illud ꝑius īfor-
me ac veluti inutile. Homo ſcilꝫ feneſtras
remouet. leuat caput. oculos aperit. Alio-
quin qua ratione videret: Quod ſi ſol ab-
ſconderet radios / fruſta ad viſionem hec
omnia fierent. de ſole iuſticie idem exiſtia
¶ Poſtremo ſi nihil abſqꝫ magno labore
dedit deus mortalibus vt poeta loquitur.
Si nemo coronabitur niſi qui legittime
certauerit ſm̄ apoſtoli verba. Si deniqꝫ
minores artes quarum enumeratiōem ꝑ-
ſequi vacuum eſt / cū tanta ſolicitudine vi-
gilijs anxietate diſcunt homines / vel ad fu-
gam paupertatis / vel ad augmentum di-
uitiarum / vel inanes laudum titulos / aut

aliquod tale mortale/caducum/aut fluidū
ſi ꝓpter hoc fuit inductus poeta dicere. La
bor omnia vincit improbus et duris veniēs
in rebus egeſtas. Pudeat pigeatqꝫ ꝓ re pꝰ
cerrima maxima/et diuina/minus eſſe ſoli
citos. minus lōganimes/et erectos. ¶ For
tis aſcenſor montis huius/attingere para
tus ad cōtemplatiōes/alacer erumpe/exul
tans vt gigas ad currēdam viā/firma greſ
ſum ne labaris retro. ſed et lapſus violen ti
or erigere/abijce molā terrene cogitatiōis
a collo tuo. hoc te fabuloſus Siſiphꝰ edo
ceat. Vſqꝫ quo placebit tibi regio hec egeſtatꝭ
in valle lacrimarum/in limo ꝓfundi/ꝛ lu⸗
to fecis. Illuc ſurſū aſpira/vbi diuitie pax
gaudium ſpūs in ethere puro ¶ Quouſqꝫ
rurſus algido rigore torpeſcit anima tua/
quādiu non exardeſcet ignis deuotionis in
ea: inſuffla/exuffla. ne ceſſaueris legendo/
meditando/et orando/donec ſcintilla de⸗
uotionis vel tenuis euolitet. Turbabit te
ab initio fumus temptationū ſimul erum
pens/fuliginoſus et teter. punget hic ocu⸗
los rationis/et faciem interiorem velut in
rugas cōtrahet. Ita vt tecum nūc quā antea
moleſtius aliquid agi videat. et felices di⸗
cas qui forte cōmunis vite contenti ſunt:
ſed noli timere fumi impetum ꝑſta ſufflās
donec flamma vehementior. dehinc puri⸗
or emicet/donec tandem sereniſſima tran⸗
quilla qꝫ lux velut in carbone viuo/ſupera
uerit omnem fumoſitatis inquiete caligi⸗
nem. Taliter accendi taliqꝫ luce ꝓfundi ſi⸗
bi cupiebat qui dicebat. Vre renes meos
et cor meū ¶ Qd ſi nitendo/ſi agendo/ta
le nihil inueneris/dolens doleas ſaltem in
felicitatem tuam. cōgelatiōem tuam. dicēs
ex ſentētia illud ꝓpheticum. Miſer factus
ſum et curuatus ſum vſqꝫ in finem tota die
cōtriſtatus ingrediebar. Crede mihi non
minus nō ꝑdes laborem tuū/nō mercedē/
apud illum qui laborem et dolorem conſi⸗
derat ¶ Atuero ſi deſideriū anime tue tri⸗
buerit tibi deus/ꝓueniens te in benedicti⸗
onibus dulcedinis. hoc vnū ſūmope cura
ueris/vt deuotiōis ignem accēſum/multū
conatu tantoqꝫ labore cōſeruēt cineres hu
militatis/cōtra flatum arrogātie/ne quaſi iā
aliquis tibi magnus videaris. cōtra gelicidi
um inſuper inertis negligentie/ne quaſi iā ſuf⸗
ficienter attigeris qd queſiſti. Iamqꝫ lice⸗
at hac illacqꝫ verbis aut actibꝫ ſuꝑuacuis
effluere. vera ſiquidem eſt ſnīa metro cōpre⸗
henſa. Non minor eſt virtus/quā quērere/par
ta tueri. Ad qd ſpectat illud vulgare. Bo
nus cōſeruator par eſt bono conquiſitori.
Sed ve ve ſtultis quoꝝ gratie effundētur
Sic alio notatur ꝓuerbio. Miſero nō ob
uenit bona ſcutella quā non effundat.

Conſideratō. VIII.

eſt paſſionū et affectionū origies aduerterꝭ
Et hec ars traditur ſub triplici mō cogno
ſcēdi reſpectu diuini iudicij ꝓut miſeretur
mō incōprehēſibili pctōribꝫ ꝛ ꝓcedit in vi
res aīe nr̄e varias/exēplificādo ſm q̄ incli
nant ad virtutū excellentiam vel vicioꝝ e⸗
normitatem. ¶ Induſtria octaua

Paſſionū vel affectionū origies
aīa aduertere ¶ Habet hāc ꝓprie
tatem theologia miſtica q̄ in af⸗ b
fectu reponitur/oībus alijs ſciē
tijs repoſitis in intellectu. Et quoniam oīs affe⸗
ctio vel amor eſt. vel ab amore cōſurgit ſm
philoſophicā deductiōem. Nōne rōnabili
ter ipſa theologia miſtica noīari debet ars
amoris. vel amandi ſcientia: Atuero non
eſt ſic ſolus amor quin origo ſit ceteroruꝫ
affectuū vel paſſionū. ita vt ipſam etiaꝫ odi
um pariat. Illa inſuper que hic confuſa ſunt
omnia. ſpes. metus. meror. gaudium inde
ꝓueniunt Quippe ſi diligitur deus ſuper
omnia. cōſequens eſt vt odiatur quicquid
eius amori cōtrarium fuerit apprehenſum
Rurſus quia deus tanquā obiectum ſumme
cōueniens preſentatur anime ꝑ cognitio⸗
nem ſubſequitur gaudium de pſentia: Et
ſi abſit. triſtitia vel metus oriuntur. Ce
terum de numero paſſionum multi mul⸗
ta tradiderunt/vt Areſtotiles in rhetoricꝭ
Hugo in tractatu de oratione Guilhelmꝰ
pariſienſis in ſuo penitentiali Et alij qui⸗
dem nunc plures enumerant nunc pauci⸗
ores. Meminimꝰ earum alio loco vſqꝫ ad
vicenarium extendiſſe. Hugo in ſuo de o⸗
ratione nouenario cōtentus eſt/quamuis
eas innumerabiles eſſe nō ambigat ¶ Et
quoniam in paucioribus via maior. cōtē
tabimur ad pn̄s eas ſub ternario ꝯcludere
conformiter ad tria appropriata in diuis:
potentiam. ſapientiam. et bonitatem/ſecū
dum qd ſatis aperte poteſt recipi id q̄ ve⸗
nerabilis Richardus ait dū cōtemplatio⸗
nis gratiam triplici ꝑ oriri commemorat.
ſm tres exclam[illegible] aſſenſu anime
in canticis/ex abundantia deuote com⸗

punctionis/quaſi virgula fumi/ex magni
tudie admiratiõis/q̃ſi aurora cõſurgẽs ex
plenitudie exultatiõis/quaſi innixa ſup̱ di
lectum ſuum. ¶ Itaq̃ʒ ſi conſidero p̱fundi
us diuinam potentiam et opulentiam re/
ſpectu mee infirmitatis ac indigentie/qua
ratione nõ potero cõpungi nõ p̱horreſcere
nõ timere meam miſeriam indignitateʒ q̃ʒ
viuẽdo ſub hoc terribiliſſimo iudice in cõ
ſilijs ſup̱ filios hominũ in quẽ deliqui/ſb
tali dño magno quẽ offendi/ſub tali patre
maieſtatis quẽ cõtempſi. ¶ Rurſus ſi co/
ram oculis eiuſdẽ cõſideratiõis poſuero q̃ʒ
mirabilis facta eſt ſcia ſua valde q̃ʒ cõforta
ta et nõ potero ad eam/p̱tinꝰ oritur admi/
ratio ſtupor et defectio. dum cape neq̃o q̃li
ter hos ad gl'am. alios ad infelicitatem pre
ſciuit p̱petuam. Quo pacto negat grãs/et
beneuſuris multa/que p̃ſtat ingratis. dein
de pugnaturis cõtra eũ. Qua cõditiõe ſu/
ſtinet plures ſaluandos pene p̱ totam vitã
in ſceleribꝫ abominandis/vt latronẽ i cru/
ce/dũ alijs eternaliter perituris/ſicut iude
variarũ virtutũ grãm elargit᷑: q᷑ p̃terea ne/
mo poſſit corrigere eũ queʒ ipe deſpexerit.
Et q᷑ cõcluſit oĩa ſub peccato/et ſilĩa. ſup̱
quibꝫ cõpulſus ap̄l'us ſtupens exclamare.
O altitudo diuitiaꝝ ſapiẽtie et ſcie dei ⁊c.
¶ Poſtremo venit in recogitatiõem men
tis/torrens ſuauitatis diuine. et q̃ʒ bonus
deus iſrael his qui recto corde. Quid eniʒ
totus exultabũdus p̱nũciet affectus meus
O q̃ʒ ſuauis eſt dñe ſpũs tuus. Et illud q̃ʒ
magna multitudo dulcedinis tue dñe/q̃m
abſcondiſti timentibꝫ te. ¶ Habemus in
his tres p̃ncipales affectus. Cõpunctiõeʒ
cũ tremore. admiratiõeʒ cũ ſtupore. exulta
tiõem cũ iocũditate ſꝫm potentiam dei. ſꝫm
ſapiam. ſꝫm bonitatem. ⁊ ſꝫm tres vires aie
iraſcibilem. rõnalem. et cõcupiſcibilem.
Porro nihil inuenies p̱ oẽm ſcripture ſeri
em qͦ ex hac recognitiõe nõ poſſit ad ora/
tionem dei placatricẽ accõmodũ fieri. Ob
ijciatur tibi quippe potẽtia dei cõtra imbe
cillitatem tuam/et aduerſantiũ tyrannideʒ
dei ſapia cõtra tuam inſipientiam et hoſti
lem aſtutiam/dei beniuolẽtia cõtra tuaʒ et
alienam nequiciam. Omne vero qͦ in ſcri
ptura legitur. imo omne qͦ cernit᷑ an non
aliqͦ hoꝝ videt᷑ reſonare/aut noſtram mi
ſeriam/aut aduerſantium improbitatem
aut dei maieſtatem. in potentia. ſapientia
et bonitate. ¶ Atuero ſi cogitatiões vane
fuerint ac de terra. Si fons amoris corru/ B
ptus extiterit. ſurgent cõtinuo paſſiões ſi/
milis generis. ſed p̱uerſe et rep̱be/vt ex ſup̱
ueniente. egeſtate vel ex repentino interitu
p̱ tyrannidem/vanus timor. et inutil' com
punctio. ex aſtutia deceptrice. admiratõ. ex
feda voluptate/iocũditas falſa. et peſſimis
rebus. peior gloriatio. ¶ His igitur oĩs
affectiones gignere laudabiles/fontẽ amo
ris purum habeto/ſimul obſeruans. q᷑ ori
go fontis huius ⁊ ſincera bone fidei et ſan
ctarum cogitationũ terra hauriat ſcaturi/
ginem. Hinc monet ap̄l'us. Reformatos
ſenſus habere mundatos ſcilʒ a corrupti a
moris febre/quatinus oculus in ſũme pul
chrum ac lucidum. Auditus in ſumme ar/
moniacum ac ſonorum Guſtus in ſumme
ſapidum. Olfactus in ſumme odoriferum
Tactus in ſumme ſuaue ac iocũdum. mũ/
da quadam deiformitate feratur. ¶ Poſ/
ſumus hanc noſtram conſideratiõem in a
liud transferre. vt dicamus paſſiones vl' af
fectiones oriri. nunc ab extrinſecorum am
borum immutatione. nunc ab intrinſeca
fantaſia vel imaginatione. nunc a ratione
negociante. nunc a mente vel ſpiritu deo
ſup̱illuſtrante. nunc a bonis angelis ſolici
tantibus. nunc a malis. aduerſus quos eſt
nobis colluctatio magis q̃ʒ aduerſus car
nem et ſanguinem/adeo/q᷑ puriſſime ſan/
ctitate q̃ʒ anime moleſtiſſimos aliquando
ſtimulos blaſphemiarum ſordidiſſimarũ
q̃ʒ ſpurciciarum pati coguntur. etiam in ſe
nectute et ſolitudine ſua. quales neſciebãt
ipimet dum in mundana conuerſatõne in
ter medias temptationes carnis et mundi
adoleſcentiores verſabantur. ¶ Potuerat
demum non inepte conſideratio noſtra di
latari/tradendo radices naturaliter gene/
ratiuas huius vel illius paſſionis/confor
miter ad doctrinam philoſophi in rethori
cis. vbi de paſſionalibus ſermonibus cau
ſas reddit/vt vnde verecundia. vnde glori
atio. vnde erubeſcentia. vnde deſperatio.
vnde ſtupor. vnde admiratio. vnde ira. vn
de inuidia. vnde adulationis et detracti
onis appetitus vnde reuerentialis tremor
vnde abominatio et vniuerſaliter vnde ge
nerales quattuor paſſiones Spes metus
meror gaudium. ¶ Notauit acerrimus p̱/
ſcrutator cogitationum. Auguſtinꝰ in ſu/
is ſermonibꝫ. q᷑ viciũ nullũ cõmittit᷑ niſi qꝛ
volumꝰ (lʒ f'le) diuinaʒ excelletiã imitari/ita

proꝛſus eſt qꝛ initiũ omnis peccati ſuꝑbia
Quid aũt peccatũ/ niſi inoꝛdinata ꝛ intē/
parãs affectio. Eſt igiť ſuꝑbia radix cuiuſ
libet impꝛobe affectionis. ſicut ex aduerſo
ꝑturit oēm affectiōem piam/ humilitas
Quocirca breuiſſima hic tradiť/ ſed effica
ciſſima regula/ diſtinguēdi inter affectiōeꝫ
bonam et malam. ex hac duplici radice/ q/
ruꝫ ſꝑ altera in fructibꝫ affectionũ ſi diligē/
ter attrectaueris ſapit. Inuidet aliqͥs. q̄re:
qꝛ ſolus cupit impunitus excellere/ Iraſci
tur aliqͥs. quare: qꝛ vult imꝑturbatus nec
punit⁹ excellere. Auarus eſt. q̄re: qꝛ vult abſ
qꝫ indigētia ꝛ cũ impunitate ꝑcellere. Acci
dioſus eſt. q̄re: qꝛ vult ſine fatigatiōe labo
ris impunitus excellere. Luxuriať/ aut gu
loſus eſt. q̄re: qꝛ vult in delectatiōibꝫ impu
nitus excellere. Puſillaminis eſt. arrogās
eſt. inobediens eſt. gratis male agit ꝛ nocꝫ
quare: qꝛ vult in iudicio ꝓprio ac volunta/
tis arbitrio manēs impune excellere/ Tol
le hũc appetitũ impunite excellētie cupidũ
confeſtim rami oēs/ fructus ꝛ folia vicioꝝ
aruerũt. Et ꝑ inuidia charitas. et ꝑ ira mi/
taſ. ꝑ auaricia frugalitas. ꝑ accidia ſtrēnui
tas. et ita de reliqͥs germinabũt In his bō
ꝑps/ lucifer in alijs ſemꝑ imitatur.

2 ¶ Cōſideratō. ix. do
cet tempus ꝛ locum idoneũ in ꝑficientibꝫ
eſſe inquirendũ/ ꝓpter varias hominum di
ſpoſitiōes/ eligitur qꝫ et oſtēdit eo ꝙ ibidē
cum gratia abũdantioꝛ influit a dño/ tum
qꝛ in tribulationibꝫ conſequitur ſolacium
et cōſolatio ſpũalis. ¶ Induſtria nona

Tempus idoneũ et locũ inquire
re. Locoꝝ alius publicus/ a
lius ſecretus. alter in quiete. al/
ter in ſtrepitu. Quidam obſcu/
rus et artus/ alius lucidus ꝛ amplius. ꝛ ſb
diuo patens. Siľr in tempe tpat deus rex
vices. Eſt veſpꝛinum. eſt ſerotinum. eſt no
cturnuꝫ. eſt gallicantus. eſt crepuſculũ ma/
tutinũ. eſt ꝓma. tertia. ſexta. nona. Ampli/
us vero ſunt in locis modi varij componē
di coꝛpus vel aptandi ad cōtemplationeꝫ
Hic ſtat. ille genuflectit. ille toto coꝛpe pꝛo
ſternitur. Hic ꝓnus. hic ſupinus iacꝫ. hic
faciem media inter genua locat. Alter eam
manu operit. ſedet alter innix⁹ cubito vni
vel duobꝫ. ſubleuat vnus oculos q̄ſtum va
let ſurſum. alius deoꝛſum figit. alius hac il

lac circũducit. Siſtit alius greſſum/ alter
ambulat. Proinde dicit apl̄us. quilibet a
bundat in ſuo ſenſu. ſuus vnicuiqꝫ mos ē
ait comicus ¶ Regulam hanc ſuꝑ his om
nibus traditam inueni/ vt ſequatur vnuſ/
quiſqꝫ qȯ bonum in oculis ſuis viſum fu/
erit/ ad facilitatem cōtemplationis aſſeq̄n
de His exceptis quos regularis cōmunis
qꝫ ligat diſciplina ad obſeruantiā certi tē/
poꝛis loci et coꝛꝑalis compoſitionis. Ali/
oquin ve illi ꝑ quē ꝑ ſua ſingularitate ſcā/
dalum venit Nam et vineam. dñicam qͥs
depaſtus eſt: Talis vtiqꝫ ſingularis fera.
¶ Sunt quos adiuuat locus abditus ſb
obſcurus. artus. baſſus. et quodam alti ſi/
lentij hoꝛroꝛe tremendus. habitant hi ve/
lut in ſepulchꝛis ꝛ cauernis terre et ſpelun
cis. ¶ Sunt quibus aptioꝛ eſt loc⁹ patēs
ꝑlucidus. amplus. altus. vndiqꝫ celo vel e/
there circũfuſus. Habitauerũt tales in de/
ſertis et montibꝫ vbi ſi Hieronimo crediť/
neſcio quid ſerenius emicat q̄ꝫ in fumoſis
vꝛbibus. Inuenies aliquos quos offēdit
omnis ſonitus. alius vero quibꝫ nihil ob/
ſtat/ ſed ꝑficit locus ſtrepiduloſ⁹ vel ex mur
mure labentis aque/ vel ſuſurris volitanti
um folioꝝ/ vel ſonoꝛis cantibus auium vľ
ſtridulo ventoꝝ ſibilo/ vel fluminũ vel ma
rium alliſione confuſa. vel maxime demuꝫ
ex reſonantia ſuaue ſonantis eccleſie/ in vo
cibus modulantis. in campanis et oꝛgāis
et choꝛo. Et quod alijs ad laſciuiam. his
ad modeſtie cedit grauitatem. ¶ Quinetí
am videre eſt in nonnullis/ ſed paucis nec
paſſim imitandis/ quibꝫ omnis ille nupti
alis apparatus in choꝛeis et citharis/ i ge/
ſticulationibus. in venuſtate feminarũ cũ
veſtitutu deaurato circũamictarum varie
tate/ vertitur in theoꝛicos ſinceriſſimos qꝫ
mentis exceſſus/ vnde libidines ſuas inep
tiſſimas/ nec minus fediſſimas/ impꝛobi
conſectantur. Sic diligentibus deuꝫ om/
nia cooperantur in bonum. ſic in omni re
vtilitatem ſuam. ſic mel ſuum velut apes ĩ
ueniũt. Exaltati quippe/ a terra. omia tra
hunt ad ſeipos. ¶ Quid ſubinde diffiniē/
dum erit de tempoꝝ varietate/ quãdo nũc
tempus eſt flendi nunc ridendi nũc ample
xandi. nunc fieri longe ab amplexibus. et
ita de reliquis Quin preterea gloꝛiabun/
dus in in domino Pſal. ait. Septies ĩ die
laudem dixi tibi ſuper iudicia iuſticie tue.
Et alibi. Media nocte ſurgebam ad cōfi/

tendum tibi. Et rurſus ait ſe in matutino i
terfeciſſe oēs peccatores terre. hoc eſt oēs
temptationes ad peccatū inducentes/ſub
ieciſſe. qđ non niſi vigilans ⁊ orans feciſſe
credendus eſt. Rurſus ad dñm. Exitus in
quit matutini ⁊ veſpe delectabis. Et q̃s eſt
qui tempus audeat pfinire deo et nō illud
beneplaciti ſui beneplacenter nec min⁹ vi-
gilanter pſtoletur. Viſitas eū diluculo/di-
cit afflictus Job. et ſubito pbas illum. ¶
Nihilominus q̃ntum humanā reſpicit in-
duſtriam/arbitramur horam cōuenientio
rem illam eſſe ad hoc ipm/poſtq̃ cibus di
geſtus eſt/⁊ cure mūdi ſepoſite dū inſuper
obſeruator adeſt nemo. qui gemitum lugu
brem/q̃ ſuſpiria eximo pectore eruta/q̃ ru-
gitus amaros/qui plangores interruptos
qui pſtrationes humiles. q̃ madentes ocu
los. qui faciem nūc rubore/nūc pallore ſuf
fuſam/q̃ palmas vtraſq̃ tenſas cū ocul' ad
celū/qui pectoris crebras tonſiones/qui fi
xas terre vel altarib⁹ oſcula/q̃ ſupplices a-
lios geſtus/⁊ ſignacula mēbris impſſa/no
tare potuerit. ¶ Ad extremū vero corpora
lis illa ſituatio ſeu collocatio efficacior eſti
matur que quieti mentis aptior eſt. Ita q̃
ſedendo ⁊ quieſcēdo fit aīa prudens. Nec
valet animus in ſua pace ſatis ſtabiliri/ni-
ſi corpus in eodem ſitu fixum manere didi
cerit. ¶ Addamus q̃ eligibilior eſt ceteris
paribus locus ſacer quē virtuoſiſſima cri-
ſti preſentia. conſecratioq̃ ſolennis et vo-
ta fidelium/⁊ geſta ſanctoꝝ depicta vl' ſcul
pta/⁊ ſepulchra defunctoꝝ reddūt aptiorē
¶ Similiter ſacris temporib⁹ atq̃ celebri-
bus/quis dubitauerit copioſiora ſolere in
fundi gratie diuine fluenta/ſup magnū ho
ſpitale viuentium/et carcerem purgando-
rum mortuoꝝ/Tunc enim in die bona ve
nimus ad deū. tunc fiducialius ad aliquē
ſanctoꝝ dicimus/pſpera diem triumpha-
lem tuū. Tunc copioſiores cariſmatum re
liquie velut a menſa ſplēdidiſſima beatoꝝ
cōuiuarū decidūt largiende paupib⁹ ⁊ mē
dicis petentib⁹. querentib⁹ et pulſantibus.
An nō canit eccia p cōiunctione ⁊ nuptijs
Heſter. hoc eſt humanitatis noſtre cū diui
nitate/hodie p totū mūdum melliflui facti
ſunt celi. Doceant nos corpales mēdicide
biles ⁊ infirmi ſic tps obſeruare. doceāt in
carcere ⁊ tēbris clauſi. ſic a menſa iudic̃ ali
qñ ſuauiora ciboꝝ fragmenta pmereri. ¶
Eſt inſup qđ de tempoꝝ varietate dici poſ

ſit. ¶ Nam tempus eſt flendi et tempus ri L
dendi. tempus ſcz aduerſitatis qđ per no-
ctem. et tempus pſperitatis qđ p diem ſcri
ptura ſepe ſignificat. Sileam⁹ interim de
perfectis qui vtroq̃ tempe ſciunt vti per ar
ma iuſticie a dextris et a ſiniſtris/velut am
bidextri/dicentes cum aplo. Scio abun-
dare et ſcio penuriam pati/gaudere cū gau
dentibus/et flere cum flentibus. Quāuis
etiam inter lachrimas contingat eis illud
virgilianū. ¶ Mēs immota manet lachri
me voluuntur inanes. Mens q̃ppe taliū
manet fixa in vno eternitatis cētro/velut a
xis circa quā decurrit volubilis rota tpali-
tatis. aut ſicut acus affecta p magnetē ad
polum ſe dirigit. ¶ At vero de incipientib⁹
et pficientibus videtur experientia cū ſcri-
pturarum autoritate doctrix eſſe q̃ pl⁹ eis
pdeſt tempus aduerſitatis. ſiquidem ipſa
moderata ſit/⁊ talis que iudicium ratiōis
integrum cuſtodiat/⁊ in q̃ dei munere pa-
tientia puentū operetur. ¶ Aduerſitas q̃p-
pe talis potētiori quadā manu monet eos
eripe ſe ab hoc limo pfundi/vt a terra ſe ſb
leuent/dum illic tribulatiōem et dolorem
inueniunt. agunt ſtudioſius qđ xpha ſub
iunxit. et nomen domini inuocaui. Sen-
tiunt quippe quoniam xpe eſt dñs his qui
tribulato ſunt corde. et quia adiutor eſt in
opportunitatibus/in tribulatione. Illud
inſup. Inuoca me in die tribulationis eru
am te et honorificabis me. ¶ Sic eniꝫ co
lumba rationalis non habens vbi pes de
ſiderij quieſcat. reuertitur ad archam con-
templationis/ſic eadem archa creſcentib⁹
aquis tribulationū/ſubleuatur amplius.
Sic aſcendunt tribulati in ſuperiora do-
mus ſue ſpiritualis. vt Anna ⁊ Petrus cū
ceteris/dum vel opprobrium aliqđ vel pa
rentum mortem/vel patrie afflictiōem/vl'
rerum inopiam accipiunt. ¶ Hec eſt anti
pariſtaſis quedam ſpūalis que cōtrarium
fortificat. hec eſt cos ferrum exacuens. hec
abſinthium pueros ablactans/auellenſq̃
ab vberib⁹. hec malleus dilatans ⁊ extēdēs
In tribulatione inq̃t pſal'. Dilataſti mihi
hec lima polliēs. mūdans eruginans. clari
ficans. hec fornax in q̃ auꝝ purgat' vt ruti-
let. hec virga qua pcuſſus eripitur ab infer-
no vt dicat tribulatus ex ſnia. Dñe ſi ſic vi
uitur/et in talibus vita ſpiritus mei. corri
pies me et viuificabis me. Ecce in pace
amaritudo mea amariſſima. ¶ Et illud.

Ingrediatur putredo in oſſibꝰ meis/⁊ ſub
ter me ſcateat vt r equieſcam in die tribul
tionis ⁊ aſcendam ſcꝫ ꝑ cōtemplatiōem ad
ppl'm accinctum noſtrū ſcꝫ ſūmoꝝ ciuiū.

B Conſideratio.x.

Docet de ſomni et cibi moderatione vari/
is vtens exemplis.ꝑcipue tamē trāſmittit
ad btm̄ Hiero.quem lege.ad ruſticū Pau
linū Furiā.Euſtochiū.de ſeruanda virgi
nitate ad athletam ¶ Decima induſtria

Somno ⁊ cibo moderāter idulge
re ¶ Ania duertendū eſt hic in
ꝑmis indulgētia/iam dictoꝝ ⁊
dicendoꝝ qꝫ/ꝙ alie ſunt inſtitu/
toꝝ obſeruatiōes in incipiētibꝰ cōtempla
tiōem.alie in ꝓficiētibus.alie in ꝑfectis/ꝗ
ꝑ cōſuetudinem iam exercitatos hn̄t ſenſꝰ
qui cū ap'lo ſciunt abundare/ſciunt penu/
riam pati. Et in omni loco leuare puras
manus ¶ Secus apud incipientes qui
bus vt fragilioribꝰ appodiacula querēda
ſunt/donec ſolidior ſtructura ſurrexerit.ꝑ
talibus fuit ſmo de locoꝝ vel tempoꝝ ob/
ſeruatione.ſicut hic de moderatione cibi ⁊
ſomni. Et quidē attēto/ꝙ in hoc ſtudio cō
templatiōis inchoande/vehemens et qua
ſi iugis labor animi requirit/ac ꝑinde vita
les aiales qꝫ ſpūs cōſumūtur plurimi.pluri
reparatione ꝑ cibū ⁊ ſomnū/vel ſaltem crebri
ori vti neceſſe eſt ¶ Sed grauat aīm inquies
Ligat ⁊ inuiſcat abūdans refectio. Nam
guſtata carne deſipit ſpūs ¶ Abūdantē
dicis nos loqmur ꝑ parata ꝗuis abūdans
grauāſqꝫ ꝑ morula ſumptiōis/hri poſſꝫ tē
perata ſi ad cōtinuationis tenorem inſpe/
xeris. ¶ Fuerūt ꝗ ꝑ gratia cōtemplatiōis
vel ꝓphetie ꝓmerenda conati ſunt imitari
vel Helyā vel Johem baptiſtā vel Danie
lem.vl' aliquē de pr̄ibus egipti/in abſtinē
tia ⁊ auſteritate/qui nō ꝓphici ſed fantaſti/
ci facti. Docuerūt ſuo exemplo ꝙ nō cuiuſ
libet eſt volare cū ꝑfectis.quibꝰ gr̄e quedā
plus a poſteris admirāde ꝗ aſſequēde cō/
ceſſe ſunt. Qd̄ ſi ad debilitatiōem corporis ꝑ
ieiunia ⁊ ſomnia crebriora gemitu latina
ſuꝑaddat/et labor animi.ſpūs vt diximus
vitales ⁊ aiales exhauriens: Quid niſi diſ
ſolutio breuis aut grauis egreditudo vl' fā
taſie ⁊ cerebri cōturbati leſio ſubſequetur.
Nutriat corpus ad auxiliū nō obruat vel
craſſitudine vel macie.vēter ꝗqꝫ eſuriēs e
ſepe comedēs ſi Hiero.credit ꝑfert bidua/
nis ieiunijs ¶ Si quem ergo ꝓfeſſio regu
laris iam ligatū tenet ſub auctoritate pre/
ceptoris indiſcreti/ꝗ nec ſomno ꝗtū ſatis
eſt nec cibo ſinit indulgere. Ille incipiens
ſm meū cōſiliū/ꝑ pabit a vehemēti medita
tione ⁊ cōtritiōe ſimul cū lachrimis/ne pe
reat/ꝑ inſipiente vero factꝰ inſipiēs.vt po/
teleſus in iudicio rōis. Tali ſatis fuerit/ſi
cōuentū ſequi poſſit.ſi aſinū corpis quē tu
eri habet/nō penitus attriuerit ¶ Nec me
latet.qr de ſomno et cibis illud vni parum
eſt qd̄ ſuꝑabūdaret in altero. Neqꝫ idcirco
doctrinalis traditio determinare ꝗtitatē
illā/ſed expientia ꝓpria ⁊ lōga vel diſcretio
hūilis/credēs ſapiētioꝝ cōſilio/vel vnctio
ſpūalis edocebit. Plus itaqꝫ lederet vt di/
cunt medici ⁊ theologi indiſcretū ieiuniū
ꝗ eduliū intemꝑans.illud quidē ſanabile
aliud ſepe ſine remedio/quāqꝫ.natura pau
cis cōtenta eſt.niſi blandiat gula ſibi Ac
cipe quoddā in plātis exēplū ſilitudinis.
Sūt ꝗs irrigatio ⁊ frequēs ⁊ multa iuuat
Emarceſcerent hinc alie. Sūt ꝗbꝰ ad au/
gmētū ⁊ fructū ꝓdeſt plantari ſecus decur
ſus aqrū/aut etiā in limo paluſtri.petūt a/
lie mōtes altos lapidoſos ⁊ aridos.vt per
petuus eis viror decori ſit Sunt ꝗbus ab
initio plātatiōis tm̄ mō/miſtranda eſt cre/
berrima/ſed paulatiua ⁊ tenuis irroratio.
vt adoleſcant/ꝗbus poſtmodū rara ſuffici
et. In alijs ꝑ omne tps exiget continua.
Deniqꝫ ſicut virtꝰ ſuꝑior plus hꝫ virtuo/
ſitatis ex natura ſua/vel ex aſſuefactiōe bo
na vel ex altera fortificatione deſuꝑ veniē/
te.tanto poteſt ipa facilius regere vires in
feriores ⁊ inſtrumētales. licet renitātur ꝗ/
dam ſuo pondere vel corruptione contra/
ria. Sicut hec eſt ſapientis vox. Corpus
quod corrumpitur aggrauat animam. Et
magꝭ ſi crapula ſi ebrietas.ſi cure huius ſe
culi coniunguntur. Quo fit vt ſpiritus ho
minis virtuoſi/qui fortitudinem contra/
xerit ex dei munere/et longa exercitatione
non ita diſtrahitur ſi corpus proprium fu
erit aggrauatum vel cibis vel curis huius
ſeculi/quemadmodum alterius ſpiritꝰ mi
nus exercitatus.cuius omnis ratio fundi/
tus euerteretur.aut nimium turbaretur.ſi/
cut imperitus nauta ſe cōfundit ſi fluctuā/
tibꝰ ꝓcellis ſenſerit nauim nūc ad celū aſcē
dere/nūc deſcendere ad abyſſos vbi peritꝰ
et exercitatus rector maneret intrepidus

animoq̄ȝ conſtanti artem nauigationis ex
erceret. Propterea bñ iubet apl's. Qui nõ
manducat/manducantem non ſpernat. et
ita de reliq̄s/que ſicut male ita et bene pro
varietate circũſtantiarũ fieri ꝯtingit intel/
lige.

Conſiderat. XI. do

cet pijs meditationibꝰ affectuũ generatis
ſilenter inſiſtere. Hecq̄ȝ oñdit pbabili ratõ
ne plus valere q̄ȝ inſtantiam lectionis vel
collegij. Inſup dat modum meditandi cõ
paratiuũ pcipue ex pturbationibꝰ ſurgen/
tem et plura alia bona ad hoc opus neceſ/
ſaria mãifeſtat ſua induſtria. ¶ Induſt. xi.

Meditatiõibꝰ pijs generatiuis af
fectũ ſilẽter inſiſtere. ¶ Falluntᷣ
qui voluñt ſep vel legere vel orare
vocaliter/vel deuotõis ṽba a lo
quẽtibꝰ accipe. ſi putãt exinde cõtẽplatõis
grãm familiarẽ ſibi cõmittere. Acceſſuro p
ſunt hec: ſed nõ ſufficiũt. Iſto nanq̄ȝ com/
pungãtur interim tales ad lectiõem vel ſer
monem. abſtuleris librũ/aut verbũ. abibit
ilico comes cõpũctio. nõ aliter q̄ȝ cuȝ libro
aut verbo reuerſura. Quãobrẽ opteꝫ cũ ſi/
lentio pſtolari ſalutare dei/vt cõſueſcat hõ
orare ſpũ. orare et mente/dũ etiã vocis ſtre
pitus aut libri deerit intuitus. ſit ipa medi
tatio ſilẽs libet tuus. ſit pdicatio alioq̄n vi
deat/ne ſp diſcẽs nũq̄ȝ ad ſapiaȝ perueniat
¶ Opponent ſcio nõnulli querulantes ſe
nec ſcire nec poſſe ſpũm ſuũ ad ſe colligere
cũ ſilentio ⁊ meditatione. Euolat inquiũt
cõtinuo nũc huc nũc illuc ſe diuidens. Ef/
fluit velociter niſi infra limites lectiõis aut
ſermocinationis artatus teneatᷣ. Hoc plãe
e q̄ő dicimꝰ ꝓpterea ſecũ eẽ ſecũ cũ ſilẽtio cõ
tinere ſpũm. hoc opus hic labor eſt ad hoc
eniti totis affectuũ neruis ſuademus/Se
de ſolitarius leuans te ſi potes ſup te. qõ ſi
diu multũq̄ȝ conatus hec facere nequeris.
noli ꝓpterea cito vł ad lectiõis vł ad collocu/
tionis ſolaciũ effugere/illo dũtaxat recto.
¶ Atuero tedet te ſilentij ⁊ factus es tibi g̃
uis. ⁊ ꝓpter hoc inutiliter quieſcere te indi/
cas. ſed expecta. vincat hoc tediũ mora pti
nax ne cõſuetudo ꝓtinus obrũpendi ſilen
tium/pabulũ det faſtidio/nõ leuamẽ. Ceſ
ſabit forſan ad tps/ſed redibit acrius/credõ
mihi tanq̄ȝ canis oſſe pingui foras pulſus
Et vñ prochdolor tanta raritas contẽpla/
tiuum etiam apud litteratos/ eccĩaſticos /
ac religioſos. imo theologicos/niſi q̄a vix
ſuſtinet aliquis ſecum ſolus eſſe/ ſecuȝ diu
meditari. Itaq̄ȝ pusq̄ȝ vix incepit animus
in meditatione ſua. repetitur aut lectio vel
colloquiũ/aut aliqõ hmõi exercitiũ/quod
et ſufficiat ad nõ peccandũ. et qõamõ laſſi
tudinem reficiat/ne animꝰ fatigetᷣ fruſtra /
nequaq̄ȝ vt putas fruſtratur animus. quia
nõ obliuiſcetur tandẽ miſereri deus/te pſe
ueranter ſic petente querente ⁊ pulſante.
¶ Dictũ eſt de ſilentio. tranſeamus. nunc
ad meditationes pias/videamus q̃les ſint
ad affectus gignẽdos efficaciores. Et hoc
poſſe me vniuerſaliter diffinire pꝛſus nego
Nam quot capita tot ſententie/ dicit comi
cus/nõ minus tot meditatões/nec voto vi
uitur vno. Nihilominus ex tanto aceruo
colligamus aliquas que ad affectum timo
ris pturiendi iuuant. ¶ Itaq̄ȝ vere diuineq̄ȝ
dictũ eſt. Initiũ ſapiẽtie hoc eſt/ſapide ſci/
entie/timor dñi. Et qꝛ timor ſtatim ĩ deſpe
ratiõem rueret vt ſpem ſociemus neceſſe ẽ.
Sic Bern. ſup cãtica. Sic Richardũ de
xij. pṫriarchis. Sic Hugonẽ de virtute o/
randi/ſic ceteros pene omnes videmus in
choaſſe. Nimirũ beneplacitum eſt deo ſup
timentes eum et in eis q̄ ſperant ſup miſe/
ricordia eius. cãtantes ei miſericordiam ⁊
iudicium. ¶ Obijciet aũt moraliq̄s dictũ
eſſe ſupius q̄ amor eſt initium radixq̄ȝ af/
fectiõis cuiuſlibet alterius. ſi non pceſſerit
igiᷣ amor/timor et ſpes quõ ſubintrabunt
¶ Sed alius eſt amor inhiãs impfectꝰ q̄ȝ
de deo/qualeȝ ſufficit fides de exiſtentia di
gignere. Et hic antecedit ceteros affectus
imo fidem/quam pterea in certitudine ſua
figit/de quo amore diſputauerũt aliq̄ q̄ ſi/
ne pcedenti vel cõcomitante cognitiõe fer/
ri poteſt in bonũ. tanq̄ȝ in obiectũ pmariũ
obijciens ſe aĩe. ſicut in ordine hierarchico
prior eſt ſeraphin q̄ȝ cherubin. hoc in libro
cuius initiũ eſt vie ſyon lugent cõtinetur.
¶ Alius inuenitᷣ amor feruens extaticꝰ ac
pfectus/qui põt cõiungere amantẽ cũ ama
to. Cuius adeptio nõ niſi pcedentibꝰ mul
tis affectionibꝰ alijs venit/dũ pus aĩa pu/
rificatos ⁊ ſanos habȝ intimos ſenſus ſu/
os. Hanc purificatiõem a febrili languore
peccati inficientis/quid magis operatᷣ q̄ȝ
ipe timor domini: q̄ expellit peccatum qui
cõfigit carnales affectiones/q̄ nihil negli/
git/qui beatos lugentes cõſolatõs reddit.
a quo concipitᷣ ſpũs ſalutis/quas ex alias

efficacias ſcriptura ſibi tradit. Et hic ſolꝫ
timor magiſtraliter diuidi in timorem in
itialē/mercēnariū/et filialem. Initialꝭ pe/
nam incurrere. mercēnarius ꝑdere p̄miuꝫ.
filialis ſeparatiōem tm̄ a dilecto refugit.
Uis audire meditatiōem in timore. Me/
ditabor inquit ille rex vt colūba. Medita/
tionem colūbe qualem eſtimas/niſi plan/
ctum vel gemitū/quem ipe timor inducit?
Hinc forte rec alius quis dabit mihi inq̄t
pennas ſicut colūbe/⁊ volabo et requieſcā
¶ Pedibꝫ timor addit alas inq̄t alius
Fabricemus igitur ſub typo colūbe medi/
tationes ad timorem et ſpem comites ido
neas. ⁊ dicamus colūbam hanc miſticam
aīam eſſe. Ita eni ipam noiare dignatꝰ deꝰ i
canticis. hec binis alis/dextra ſpei / ⁊ ſini/
ſtra timoris/volat ſurſum. et cauda diſcre
tionis dirigitur. pennas deargentatas ar/
gento ſacri eloquij/fert ala quelibet ad ſui
cōſtitutiōem numero decem/vt poſſit me/
ditari has ad timorem/illas ad ſpem habi
litans. Integratꝛ penna quelibet ex tot pen
nulis circūpoſitis/quot ſub vnaquaqꝫ ſu
mi poſſunt ꝑticulares meditatiōes. Utra
qꝫ demū ala/velut equo libramine ſuſtētat
hanc colūbam. vt nec ala timoris/nimis ꝺ
primat ꝑ deſperatiōem. nec ala ſpei ſurſuꝫ
M ſe plus attollat ꝑ p̄ſumptiōem. ¶ Ponan
tur hic ergo mō penne ꝓ ala ſiniſtra timo/
ris/cū pennulis aliquibꝫ ſm omēm poſi/
tionis differentiā. ¶ Prima penna eſt di/
uina ſeueritas huius tot pennule q̄t diuie
ſeueritatis exempla/vt caſus angeloꝝ ade
et hoim in diluuio interitus ſodomoꝝ/et
gomorreoꝝ calamitas. ſerui ingrati inde
deinde crux xp̄i. Judiciuꝫ ſeculi vbi pauci
electi ¶ Scd̄a/damnatiōis ꝑpetuitas. pē
nule tot q̄t ſpēs varie tormentoꝝ Ignis. ſ.
inextinguibilis/vermes/fetores/horroreſ
clamores/vlulatus et fletus/dentiū ſtrido
res ⁊ frigora. tortoꝝ multitudo. peſſima ſo
cietas oia incōprehēſibilia ⁊ ideſeſſa Su
per omnia timenda ablatio ois ſpei/⁊ carē
tia diuine viſionis penaliſſima. ¶ Tertia
peccatoꝝ enormitas. pēnule tot q̄t pecca/
ta cōmiſſa/cum circūſtantijs aggrauātibꝫ
ea ¶ Quarta ꝓpria fragilitas. pennule tot
quot ꝑicula ſunt caſuum futuroꝝ vſqꝫ ad
mortem ¶ Quinta ſeducēs ꝓſꝑitas. pen/
nule tot quot occaſiōes peccatoꝝ in ꝓſpe/
ris/ꝑ ſupbiam atqꝫ luxuriā ¶ Sexta frā/
gens aduerſitas/pennule tot q̄t occaſiōes
impatiētie turbationis et vindicte. ¶ Se
ptima familiaris hoſtilitas/pēnule tot q̄t
ex carne ſurgunt illecebroſa tentamēta.
Octaua demonis ꝑuerſitas/pēnule tot q̄t
demonioꝝ fraudes et laquei ¶ Nona ad
viuos iniq̄tas/pennule tot quot ingratu/
dines et ſcandala contra ꝓximos ⁊ marie
domeſticos ⁊ bn̄factores ⁊ ſubditos oriū/
tur. ¶ Decima ad mortuos crudelitas/pē
nule tot q̄t ꝑ negligentiā ſuffragioꝝ manēt
in tormētis vel a gloria retardantꝛ. ¶ Sb
ditur ala ſpei dextra/ꝓportionabiliter ad ti
moris pēnas ⁊ pennulas. ¶ Prima pēna
diuina mia/tot pennule q̄t diuine mie mo
numēta/vt gl'a angeloꝝ/ſaluatio ade noe
loth/dauid/petri/pauli/latronis/magda/
lene/chananee/filij ꝓdigi. adultere. ſaluās
xp̄us electoꝝ inſuꝑ cuſtodia ꝑ angl'os ſan
ctos ¶ Scd̄a incomp̄henſibilis gl'ia/tot
pennule q̄t dotes aīe ⁊ corpis ¶ Tertia pe
nitentie gratia/tot pēnule q̄t pnie actus ꝓ/
cedētes ꝑ peccatis. ¶ Quarta ſuſtentatio
dei cōtinua/tot pennule q̄t auxilia dei per
virtutes dona ꝑ beatitudines/per eucharī
ſtie ſacrm̄ ad hoc efficaciſſimū/ꝑ penitētiā
et ſilia. ¶ Quinta cōfortans leticia/tot pē
nule q̄t ex ꝓſꝑitate humiliter ſuſcepta/ſu/
mūtur occaſiones bn̄faciendi ¶ Sexta e
rudiens triſticia/tot penule q̄t bn̄ficia pre/
ſtat aduerſitas fortiter tolerata. ¶ Septi/
ma volūtas libera/tot pēnule q̄t mōis po
teſt ipa volūtas carnē ſubijcere ¶ Octaua
angl'oꝝ ſctōꝝqꝫ beniuolētia/tot pēnule q̄t
modis iuuant nos ſancti. ſancteqꝫ omnes
¶ Nona viuoꝝ auxilia/tot pēnule q̄t mo
dis iuuamus viuos/⁊ iuuamur ab eis.
Decima mortuoꝝ ſuffragia/tot pēnule q̄t
mōis iuuamꝰ mortuos ⁊ iuuamur ab eis.
¶ Exemplar hoc inſecuti ſtudioſi poterūt
abūdāter exerceri/q̄tidie in meditationibꝫ
ſm deductiōem ꝓlixiorē habitā ſpſim per
totū ſcripture ſancte corpus. Poterūt inſu
per ꝓportionabileſ alas fabricare. ꝓ alijs af
fectibꝫ vt ꝓ charitate dei ⁊ ꝓximi ponendo
meditationes ad hoc ipm̄ inducētes. Pro
odio peccati/numerando cās/ꝑ reſpectuꝫ
ad deū et ꝓximū cur odio debeamus habe
re peccatū/ſuꝑ quibꝫ oibus abundat ſūma
illa de virtutibꝫ et vicijs que eſt vtiliter ꝓ/
ſus compoſita ¶ Et ſane meditatiōes pro
timore ſatis inducunt ad odium peccati.
ſic alie ad dei proximiqꝫ iuuant charitatē.
Aſſume tibi pennas iſtas diluculo/hoc

eſt vigilanter/mox vt ſenſeris aurorã di
uine illuſtrationis irradiare ſuper terram
anime tue/habita tũc in extremis maris tã
ꝗ̃ in littore quodam ſtabili fluctuantium
cogitationũ et eſtuantiũ deſideriox. eteni
illuc deducet te mirabiliter/ non induſtria
tua/ſed manus dñi/ꝛ tenebit te dextera ſua
Et dices forſitan tenebre cõculcabũt me ꝗ̃
ad caliginoſam aliquam inferiox oĩm ob/
liuionẽ/ꝛ nox iſta in infimis/illuminatio
mea in delitijs intelligẽtie ſupuenientis
Caueto pinde ne pennas iſtas vel infide/
litas euellat/vel deſperatio frangat/ vel in
ertia cõglutinet/vel auaricia circũliget/vel
vrat luxuria/ vel gula pgrauet.

Cõſidera. duodeci/

ma docet ſpũm auertere a fantaſmatibꝫ qđ
varijs modis poſſe fieri oñdit methaphiſi
ce. inſup remittit ad maiores ꝗ̃s exẽpli grã
introducit in lrã ¶ Induſtria duodecima
R Spiritu a fantaſmatibꝫ auertere
Oportet nos hic eox memi/
niſſe/que ĩ ꝗddtate miſtice the
ologie tractauimus. Poſuimꝰ
itaqꝫ miſticã theologiã eẽ amorẽ extaticũ ꝗ
cõſequitꝛ ad intelligẽtiam puram ipiꝰ ſpiri
tus/que intelligẽtia caret vtiqꝫ nubibꝫ fan
taſmatũ. pptere a neceſſe eſt eũ ꝗ vult miſtice
theologie ſe tradere/conari ad hanc intelli
gentiam puram. Alioqn amorem inde ſe/
quentẽ ꝗ rõne compareꝛ. ¶ Ruſus ſi apõ
exercitatos methaphicos hñdus hic ſmo
eſſet/pficeret meditari/ꝗ mõ totus iſte mũ
dus ſenſibilis ad aĩam rõnalẽ p ſenſuſ cor
poris ingrediꝛ vt circulo quodã intelligibi
li ac pulcerrimo ipe mũdus deriuatꝰ a deo
reducaꝛ in eũ. Unde res ab ipo egrediẽtes
ꝗ̃to impfectiores diſtãtiores qꝫ pfluũt/ta/
to amplius materiales/ꝛ ꝗdam craſſitudi
ne corpulẽtiores inueniũtur. pſpicuũ eſt ĩ
elemẽtis ꝛ mixtis. Uidemus etiã in lumie
ſolari ꝙ cõtinue plus groſſeſcit vt ſic loꝗ/
mur/dũ denſiori medio ſeſe miſcet. dumqꝫ
coloribꝫ quodãmõ ſemetipm incorpat. Fit
aũt in recurſu ad deũ cõuerſa conditio abe
unt ꝗppe magis ac magis in ſpũalitatẽ/ex
empli grã/lumẽ cũ colorũ ſpẽbꝫ fertur ad o
culos. illic ſpẽs ipe aggregãtur ꝛ deferũtur
ad ſenſũ cõeꝫ/ille qꝫ eas dijudicãs puriꝰ ac
ſpũalius. eaſdẽ ad ṽtutem imaginatiuam
deducit. Ceterũ cũ ratio negociaꝛ circa fã/
taſmata elicit ſpẽs intelligibiles/ quibꝫ iaꝫ

cõcipit rem ſine illo qđ pfuit/fantaſmate.
Poſtremo potẽtia intellectiua ſupior quã
ſpiritũ vel mentẽ noĩamus/poſt cognitio/
nem rõnis/deducit rem eandẽ ad lumẽ pu
re ſimplicis qꝫ intelligẽtie/ſm qđ ordinem
habet immediatũ ad angelicã cognitionẽ.
¶ Amplius vero ſi diuinũ dyoniſiũ edo/
ctum a cõſcio ſecretox celeſtiũ paulo pla/
cet inſpicere/vbi de miſtica theologia diſſe
ruit cũ expoſitoribꝫ ſuis/inueniemus eum
tradere modũ auertendi ſe a fantaſmatibꝫ
corporeis/ꝛ abnegatis oĩbus/que vel ſen/
tiri vel imaginari vel intelligi pñt/ ferat ſe
ſpũs p amorẽ in diuinã caliginem vbi in/
effabiliter/ac ſupmẽtaliter cognoſcitur deꝰ
dat exemplũ de ſtatuifico ſculptore/qui ex
ligno vel lapide ptes abradens/format a/
galma pulcerrimũ/hoc eſt ſimulachrũ/ꝛ h̃
quidem p ablationẽ ſolam. Conformiter
ſpũs remouens omnia p abnegatiõem/ꝗ̃/
lia poteſt hic cognoſcere que vtiqꝫ ſuam ge
runt ſecũ impfectiõem vel potentialitatis
vel depẽdentie/vel puationis/vel mutabi
litatis: inuenit tandẽ his oĩbus ablatis/a/
galma dei/hoc eſt noticiam tanꝗ̃ rei actu/
aliſſime/ſine potentialitate. ſupme/ſine de
pendentia. pure/ſine puatione. neceſſarie/
ſine mutabilitate. ¶ Atuero ſi noticia illa S
ſit ſolũ expimentalis in affectu ſupmo vni
to deo p amorem/vel ſi poſſit dici ĩtellectu
alis nõ quidẽ intuitiua/ſꝫ abſtractiua/ſeu
veſptina cognitione/nec cognotatiua cog
nitione/ſed abſoluta digniſſimum eſſet cõ
ſideratione ꝛ inquiſitione. ¶ Nam habet
pars quelibet/ſuos defenſores eleuatiſ/
ſimos. ¶ Sunt nempe qui exponẽtes dy
oniſium pmũ tenent. ¶ Sunt alij dicen/
tes haberi poſſe vltra pdictam expimenta
lem vel expimentatiuam noticiam/intelle
ctiuũ cõceptũ pprũ/et abſolutũ ꝗ̃uis nõ
intuitiuum/diuini eſſe. Si ab eſſe remo
ueatur ꝛ abſtrahatur/oĩs impfectio. Idẽ
de vita. idem de bonitate. idem de ſapiẽtia
idem de potentia. et cõſilibꝫ pfectionalibꝫ
pdicatis/vñ ſicut facta abſtractiõe a cõce/
ptu vago huius hoĩs viſi de ſitu/motu ꝛ fi
gura et ceteris accidẽtaliũ cõditionũ inuo
lucris/reſultat agalma. i. hominis imago/
ſm grecũ. hoc eſt cõceptus ſpecificus ꝛ ab/
ſolutus hoĩs. ſic de eſſe iudicant/ dũ fit ab
ſtractio huius qđ eſt eſſe/a potentialitate.
priuatione. dependentia. et alia ꝗ̃uis imp
fectione. reſultat tunc conceptus dei pro/

prius et abſolutus. ¶ Addūt argumētum
quia deus hoc eſſe ſibi nomen ꝓpriū reſpō
dit moyſi dicens. dices inquit/qui eſt/mi
ſit me ad vos. ¶ Affirmāt iſti ſil'e de conce
ptu bonitatis ſicut in lege noua rūdit xp̄s
ſolus deus bonus eſt. flecti ꝓvident̄ in hāc
ſententiam Aug⁹. pluries/noiatim/in ſuo
octauo de trinitate/vbi in bonū abſolutū
docet ferri. et ſequat̄ eius Bonauentura in
ſuo itinerario ſecto. ¶ Sed ecce neſcio q̄
pacto dum practicā dare ꝓfeſſus ſum my-
ſticam theologiam. relabor rurſus ad ſpe
culatiuam. ſed nō ſupuacue Eſt quippe ti
bi neceſſariū/o anima que in deum ferre q̄
ris te ꝑ anagogicos exceſſus/vt auertere di
ſcas te. ꝑ innatam vim abſtractiuam a fan
taſmatib⁹/ſicut abſtractiua virtus inferior
in brutiſ ex ſpēbus ſenſat̄ elicit inſenſatas
Sciueris quoq; impfectiones ſecernere a
pfectionib⁹/vt tandem pure aliq̇d pfectuꝫ
tibi reſplēdeat in eſſentia ⁊ bonitate. ¶ Lo
quamur tñ ꝑ minus eruditis in methaphi
ſica ſeu theologia/et dicamus. ſi poſſum⁹/
quo pacto quo ve obſeruatiōis ſtudio/po
terit ſe ſpūs a fantaſmatib⁹ auertere dum a
nagogicos aut ſupmentales querit exceſſ⁹
E. fortaſſis hoc poterit fieri ſi in omni co-
gnitione/⁊ meditatiōe ſua de deo. nequaq̄
ſiſtat hō in cognitione. ſed aſpiret ꝑ vim af-
fectiuā/quaſi cordis ore inbiante in ſuā po
tentiam/⁊ in ſuam ſapiam/iu ſuam bonita
tem/ſaporādam/⁊ guſtandā/tanq̄ eius/ q̇
totus eſt terribilis in cōſilijs ſup filios ho-
minū/ꝑ maieſtatē potentie dñantis/iudi-
cantiſq;/totus magnus ⁊ mirabilis in ſa-
piētia cuius nō eſt numerus/totus deniq;
ſuauis. totus deſiderabilis. totus amabi-
lis valde/in bonitate ⁊ torrente voluptat̄
ſue. Occurret tibi ſic nitenti/ſic intēto plu-
rima turba fantaſmatū. credo equidem ir-
ruent importune fantaſmata ⁊ irrūpent in
vtroſq; oculos tuos interiores. Tu ꝓo for
titer abijce ſeorſum ea q̄tū potes māu me-
ditationis et velut excuſſo capite ſpūs lib
euadere labora. aut tu q̄ſi diſſimulatis eis
ſpretis ve perge quo ꝑgis. et ꝑ medium a-
gmen illud impbū/alacer erūpe. Sitis te
ſpiritualis extimulet. vt quēadmodū deſi-
derat ceruus vndiq; canū morſib⁹ patens
et ſupcaleſcens ad gelidos tutos q; fōtes a
quarū. ſic tu labora cōtra impediētia fātaſ-
mata vt poſſis ⁊ tu dicere/rore ſancti ſpiri-
tus calefact⁹/deſiderat aīa mea ad te deus

Sitiuit aīa mea ad deū fōtē viuū/qñ veni
am ⁊ apparebo añ faciē dei. ¶ Scito aūt q̄
niſi te prius expurgauerit timoris lima/ꝑ
integerrimam et nō fictam penitentiā/ni
ſi mens inſup elimata peccati ſcoria. clara
refulſerit ꝑ reformatiōem in nouitate ſpi-
ritus ſm̄ duos actus hierarchicos primos
qui ſunt purgare ⁊ illuminare/vanū pror-
ſus erit tibi ante lucem ſurgere. ad hoc pfe
ctionis culmen. Surgite ꝓinde poſtq̄ ſe-
deritis q̇ manducatis panem doloris in ti
more ſcꝫ ſine quo iuſtificari nemo pōt/an-
te deū. Impbe audes irrūpere in oſculum
oris/ſi nec pedibus cū lachrimis/nec ma-
nibus cū gratiarūactione prius illud clare
curaueris. ¶ Atuero dū eouſq; peruenerit
bene cōſcia mens. ⁊ mūda vt nec gaudia ne
q; aliud oīno vel ſeruile vel mercēnariū an
xia recogitꝫ. neq; ꝓterea de deo quicquam
negocioſum durum/aſperū/vel turbulen-
tū penſet ſicut de iudice retributore vel in-
flictore vindicte. Sed hoc vnicū veneriti
mentem/q: totus deſiderabilis eſt/ſuauis
et mitis/totus amari etiamſi occiderit di-
gniſſimus. dū ſolū ita placuit amor̄ nego
ciu tu/inuola tūc ad amplexus ſponſi. ſtri-
ge pectus illud diuinū tot̄ amicicie puriſ-
ſime brachijs. fige oſcula caſtiſſima pacis
exupantis omnem ſenſum. vt et dicere ſub
inde poſſis gratulabunda ⁊ amoroſa deuo
tione/dilectus meus mihi et ego illi ⁊c.

¶ Finit.

Tractatus venera-

bilis magiſtri Johis ð Gerſō de elucidati one ſcholaſtica miſtice theologie ſub duo- decim cōſideratiōib⁹ traditus.

Nobis datū eſt noſſe miſteri-
um regni celoꝝ. dicebat ihus
diſcipulis ſuis. Propter qđ
et in alio loco exultauit i ſpū
dicēs. Cōfiteor tibi pater rex
celi ⁊ terre q: abſcōdiſti hec a ſapiētibus ⁊
reuelaſti ea puulis. Hec miſteria ſunt q̄ lo
quebat̄ aplus pfectis/⁊ in quib⁹ excedebat
deo. q̄lia tradidit ex reuelatione ſua diuin⁹
dioniſius/in de miſtica theologia. ⁊ de di-
uinis noib⁹ ꝓſertim ca. vij. vocās hāc ſapi-
entiam irrōnalem ſtultā ⁊ amentē. ¶ Qua
ſup ſapia dudū opuſcula duo ſcripſimus.
Scripſerūt et alij noiatim Hugo de bal-
ma in tractatu de triplici via in deū/vbi de
terminat finaliter et ex intentione q: ab ex